

§ 12 Miljøgodkendelse
af
husdyrproduktionen
på Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup

Godkendelsesdato den 31. august 2012

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Virksomheden er: Peter Munk Lauritsen Stougårdsvej 13 8860 Ulstrup
Matrikel nr.	3 A. Vidstrup By, Hvorslev
CVR. nr. P-nr.	Cvr. nr. 21 26 12 97 P-nr. 1004804793
Ejendoms nr.	710-0015519
Besætningens CHR nr	110799
Ejer af ejendommen	Jens Peter Munk Lauritsen Bråddenhøjvej 8 A 8860 Ulstrup Mobil: 40619187 e-mail: peter.lauritsen@get2net.dk
Driftsansvarlig	Jens Peter Munk Lauritsen Bråddenhøjvej 8 A 8860 Ulstrup Mobil: 40619187 e-mail: peter.lauritsen@get2net.dk
Brugstype	Soproduktion
Skema nummer og versionsnummer	4857 version 5 af 5. juli 2012
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 stk 1 nr 1) 270 dyreenheder, hvor mindst 90 procent af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer.
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune
Sagsbehandler	Birgitte Kudahl Jensen
Godkendelsens dato	31. august 2012
Næste revurdering	2020

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for godkendelsen	5
1.1 Indledning.....	5
1.2 Ikke teknisk resumé	5
2. Vilkår for afgørelsen	9
2.1 Gyldighed	9
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	9
2.3 Husdyrholdet og staldindretning	9
2.4 Gyllekøling	10
2.5 Ventilation	10
2.6 Fodring	11
2.7 Energi og vandforbrug	12
2.8 Spildevand og regnvand	12
2.9 Affald, olie og brændstof	12
2.10 Gødningsproduktion og -håndtering	13
2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget	14
2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning	15
2.13 Driftsforstyrrelser og uheld	16
2.14 Egenkontrol	17
3. Anlæggets beliggenhed og planmæssige forhold	19
3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, afstandskrav m.v.	19
3.2 Placering i landskabet	21
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift	21
4.1 Husdyrhold og staldindretning	21
4.2 Gyllekøling	23
4.3 Ventilation	25
4.4 Fodring	25
4.5 Energi- og vandforbrug	27
4.6 Spildevand og regnvand	29
4.8 Egenkontrol og dokumentation	32
4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld	33
4.10 Husdyrbrugets ophør	35
5. Gødningsproduktion og - håndtering	36
5.1 Gødningstyper og mængder	36
5.2 Flydende husdyrgødning	37
6. Forurening og gener fra anlægget	39
6.1 Lugt	39
6.2 Fluer og skadedyr	41
6.3 Støj fra anlæg og maskiner	42
6.4 Transport	43
6.5 Støv	44
6.6 Lys.....	45
7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø	45
7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	45
7.2 Grundvand	47
7.3 Vandløb og søer.....	49
7.4 Vandoplande	51

7.5 Ammoniak og natur	57
7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.)	64
7.7 Fredede fortidsminder m.v.	65
7.8 Konsekvensvurdering.....	66
8. Bedste tilgængelige teknik	66
9. Alternativer	70
10. Generelle forhold	71
10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget	71
10.2 Meddelelsespligt - arealer og ejerforhold.....	72
10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse og retsbeskyttelse	72
10.4 Revurdering af miljøgodkendelse	73
10.5 Gyldighed	73
10.6 Offentliggørelse	73
10.7 Klagevejledning	75
11. Lovgrundlag, planer og vejledninger	78
Bilag 1: Fosforrisikoanalyse	79
Bilag 2: Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Sædskifter og referencesædskifter af 27.06.07	87
Bilag 3: Placering af anlægget	89
Bilag 4: Situationsplan.....	90
Bilag 5: Placering af udbringningsarealer	93
Bilag 6: Kort over transportveje for gylle	96
Bilag 7: Ansøgers BAT- redegørelse	96
Bilag 7: Ansøgers BAT- redegørelse	97
Bilag 8: Ansøgers beredskabsplan	101
Bilag 9: § 21 høringsvar fra Viborg Kommune	110

1. Baggrund for godkendelsen

1.1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastsætter de vilkår, der skal gælde for svinebruget på landbrugsejendommen *matr. nr. 3 A. Vidstrup By, Hvorslev* på adressen Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene overholdes.

Godkendelsen omfatter miljøgodkendelse af anlægget på Stougårdvej 13, 8860 Ulstrup og produktionen med CHR nr. 110799. Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af alle ejede og forpagtede arealer under den samlede bedrifts CVR nr. 21261297. Til bedriften er knyttet et andet husdyrbrug på den forpagtede ejendom Lådnehøjvej 8, 8860 Ulstrup med CHR nr. 96029.

Der indgået aftaler om afsætning af gylle til Thorsø Biogas.

Vilkårene i denne godkendelse sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora, fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af godkendelsen har Favrskov Kommune lavet en miljøteknisk redegørelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse med de stillede vilkår.

Udkastet til miljøgodkendelse er udarbejdet på baggrund af ansøgning nr. 4857, version 5 af 5. juli 2012.

Miljøgodkendelsen vedrører etablering og drift i forhold til Husdyrgodkendelsesloven. Det er vigtigt at understrege, at tilladelse og godkendelse, der vedrører anden lovgivning, skal indhentes særskilt.

1.2 Ikke teknisk resumé

Ansøgningen

Favrskov Kommune har den 27. december 2007 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af ejendommen Stougårdvej 13, 8860 Ulstrup. Der er krav om godkendelse, idet ansøger ønsker, at udvide husdyrholdet fra 267,4 dyreenheder til i alt til 311,41 dyreenheder.

Produktionen

Det tilladte dyrehold i nudrift er på Stougårdsvej 13 er på 1.150 årssøer, i alt 267,44 dyreenheder. Jævnfør VVM-screeningsafgørelse af 16. maj 2006 og miljøgodkendelse af 26. september 2007.

Det tilladte dyrehold på Stougårdsvej 13 efter udvidelsen er på 1.300 årssøer, 300 smågrise (7,2-30 kg) og 300 slagtesvin (30-102 kg), i alt 311,41 dyreenheder. Soholdet producerer cirka 39.000 smågrise om året, hvoraf 30.000 smågrise flyttes til bedriftens anden ejendom på Lådnehøjvej 8 umiddelbart efter fravæanning.

Der er samlet set tale om en udvidelse på i alt 43,96 dyreenheder.

Bygninger og beliggenhed

Anlægget er beliggende i den vestlige del af Favrskov Kommune ved Vidstrup cirka 3 km syd for Hvorslev og 2,5 km nordvest for Aidt. Der er tale om en udvidelse i eksisterende stalde. Den samlede bygningsmasse er på cirka 7.460 m². Bygningsmassen består af to svinestalde med mandskabsrum og foderlade, samt et maskinhus. Herudover er der to gyllebeholdere på henholdsvis 3.500 m³ og 5.500 m³, samt en 13,4 meter høj kornsilo på 1.064 m³. Der foretages ingen ændringer i staldanlægget i forbindelse med udvidelsen.

Arealer

Til bedriften hører 343,56 hektar udbringningsarealer. Udbringningsarealerne er beliggende syd for Ulstrup omkring Hvorslev, Vidstrup og Borridsø i Favrskov Kommune, samt ved Nøddelund i Viborg kommune.

Dyretryk

Dyretrykket på bedriftens udbringningsarealer øges fra 1,04 dyreenheder per hektar i nudrift til 1,24 dyreenheder per hektar i ansøgt drift.

Lugt

Anlægget overholder de lovbestemte lugtgenegrænser for kategorierne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. Gyllebeholderen på 5.500 m³ er overdækket, idet denne ligger inden for 300 meter til en nabobeboelsen på Stougårdsvej 11.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 575 meter. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes, at være til gene for omkringboende.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Projektet overholder, det samlede beregnede BAT emissionskrav for ammoniak og fosfor på henholdsvis 3742,67 kg ammoniak-N pr år og 7.886 kg fosfor for anlæggets 311,41 dyreenheder. Der er etableret gyllekøling i de nyeste staldafsnit og delvis spaltegulv i alle staldafsnit. Den ene gyllebeholder er overdækket. Der anvendes nedsatte mængder af råprotein og fosfor i foderet til søerne. Projektet overholder BAT-kravene for emissionen af ammoniak, samt udskillelsen af kvælstof og fosfor fra anlæggets dyrehold.

Natur og Ammoniak

Natura 2000

Nærmeste EF-habitat område er *Gudenå og Gjærn Bakker (H45)* beliggende cirka 7,5 kilometer syd for anlægget og 3,7 kilometer fra nærmeste udbringningsareal.

§ 7 naturtyper:

Anlægget er ikke beliggende indenfor 1.000 meter bufferzonen for ammoniak omkring § 7 naturtyper. Der er cirka 2.700 meter til nærmeste overdrev, som udløser bufferzone. Nogle af udbringningsarealerne ligger helt eller delvis indenfor bufferzoner til et § 7 overdrev og en § 7 hede

§ 3 beskyttet natur

Der ligger en del § 3 beskyttede naturtyper inden for 1.000 meter fra anlægget, samt § 3 beskyttede naturtyper ved udbringningsarealer.

Vandløb og søer

Vandløb

Flere af arealerne ligger vandløbsnært ved Vidstrup Bæk, Tostrup Bæk, og Aldrup Bæk som er målsat "god økologisk tilstand" i Vandplan 2010-2015 Randers Fjord.

Søer

Der ligger en del småsøer ved udbringningsarealerne.

Grundvand

Nitratfølsomme områder

238,66 hektar af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, heraf er 19,41 hektar beliggende i Viborg Kommune imens resten ligger i Favrskov Kommune. Nitratudvaskningen fra disse marker falder med 1 mg nitrat/l ved den ansøgte drift i forhold til nudriften. Ansøgt drift har en udvaskning på 65-67 mg nitrat/l for arealer i nitratfølsomme indvindingsområder.

Boringer

Nogle udbringningsarealer ligger enten helt eller delvist indenfor indvindingsoplandene til henholdsvis Vesterbro Vandværk og Hvorslev Vandværk.

Indsatsplaner

150,78 hektar af udbringningsarealerne ligger i indsatsområde Hvorslev, hvor der endnu ikke foreligger en vedtaget indsatsplan. 16,2 hektar af udbringningsarealerne ligger i indsatsområde Bjerringbro Nord og Syd, hvor der foreligger en vedtaget indsatsplan.

Vandoplande

Alle bedriftens 343,56 udbringningsarealer ligger inden for oplandet til naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og er omfattet af *Vandplan 2010-2015 Randers Fjord*. Cirka 58 hektar af udbringningsarealerne afvander til Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø og cirka 286 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø via Borre Å's opland.

Kvælstof

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er til 53,9 kg N/ha/år for nudrift og 53,4 kg N/ha/år i ansøgt drift. Hvilket svarer til et fald på 172 kg total N ud af rodzonen. Andelen af det ansøgte projekts udvaskning af kvælstof fra husdyrgødning beregnet i forhold til en tilsvarende planteavlbedrift udgør 4,5 kg N/ha/år. Denne andel udgør total 0,13 promille af den gennemsnitlige totale kvælstofudledning til vandoplandet Randers Fjord.

Fosfor

Projektet overholder det maksimale tilladte fosforoverskud på 3,3 kg P/ha/år beregnet ud fra indplacering i fosforklasser. Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget udgør i alt 11,34 kg. Dette svarer til 1 promille af den samlede fosforudledning til vandoplandet Randers Fjord. Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget til Tange Sø udgør i alt 9,44 kg. Dette svarer til 0,03 % af den samlede fosforudledning til vandoplandet Tange Sø.

Alternativer – herunder 0 alternativet

Der er ikke stillet krav til undersøgelse af alternativer, idet det ansøgte projekt vurderes at være den bedste mulighed for udvidelse af produktionen på anlægget. Det ansøgte lever desuden op til brugen af bedst anvendelige teknologi med den eksisterende indretning.

Høring af Viborg Kommune

19, 41 hektar ligger i Viborg Kommune. I forbindelse med behandling af sagen er der derfor indhentet en udtalelse fra Viborg Kommune.

Samlet vurdering

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

2. Vilkår for afgørelsen

2.1 Gyldighed

- 2.1.1 Husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen og med godkendelsens vilkår.
- 2.1.2 Vilkårene i denne godkendelse, er gældende fra den dato godkendelsen er meddelt. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelse er meddelt. Med udnyttet menes der, at det ansøgte staldanlæg og udvidelse er påbegyndt. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opnået før senest 3 år efter godkendelsesdatoen

2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

- 2.1.3 Der skal etableres en række med enkelt stående høje træer langs med den interne transportvej ved det sydlige staldafsnit.

2.3 Husdyrholdet og staldindretning

Årsproduktion

- 2.3.1 Det tilladte dyrehold er på 1.300 årssøer, 300 smågrise (7,2-30 kg) og 300 slagtesvin (30-102 kg), i alt 311,41dyreenheder. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Ansøgningens StaldID	Gylle-køling	Dyretype og gulvprofil	Antal dyr	Antal stipladser	Vægt (kg)		Antal DE
					Ind	ud	
ST-14218	Nej	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald individuel opstaldning, delvis spaltegulv	232	173	-	-	37,69
ST-14219	Ja	Smågrisestald fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	300	50	7,2	30	1,38
ST-14219	Ja	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	300	82	30	102	7,70
ST-14223	Ja	Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	611	160	-	-	42,84
ST-14224	Ja	Løbe-/drægtighedsstald individuel opstaldning, delvis spaltegulv (Løbekontrol)	198	147	-	-	32,16
ST-14225	Nej	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald løsgående, delvis spaltegulv	435	320	-	-	70,67
ST-14226	Ja	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald løsgående, delvis spaltegulv	435	320	-	-	70,67
ST-10384	Nej	Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	689	180	-	-	48,31
I alt							311,41

2.4 Staldteknologi

Gyllekøling

- 2.4.1 Gyllekanalerne i stalde med "træk og slip" samt 40 cm kummer (ST-14219, ST-14223, ST-14224) på 793 m², samt gyllekanaler i drægtighedsstald med linespil (ST-14226) på 593 m² skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 2.4.2 Varmepumpen skal levere en samlet årlig køleydelse på mindst 320.266 KWh for alle de fire staldafsnit angivet ovenfor.
- 2.4.3 Hvis varmepumpens driftstid er under 8.760 timer skal varmepumpen have en overkapacitet, således den samlede årlige køleydelse overholdes. Den nødvendige overkapacitet skal beregnes ud fra formel:

$$(\text{Varmepumpens køleeffekt i KW}) * (\text{driftstid i timer}) = 320.266 \text{ KWh},$$

Hvis anlægget driftstid f.eks. kun er på 6.000 timer skal varmepumpens køleeffekt være:
320.266 KWh/6.000 timer = 53,4 KW.

- 2.4.4 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
- 2.4.5 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 2.4.6 Vedligeholdelse af anlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 2.4.7 Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
- 2.4.8 Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse
- 2.4.9 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag, varighed, samt iværksatte tiltag til udbedring af systemet.

2.5 Ventilation

- 2.5.1 Ventilationssystemet skal indrettes og drives således at energiforbruget begrænses mest muligt. I hver stald skal der være en god temperaturkontrol og ventilationen i vinterhalvåret skal begrænses mest muligt.

- 2.5.2 Ventilationsafkast og staldventilatorer skal rengøres og justeres jævnligt efter producentens anvisninger: Rengøring skal dog mindst ske i forbindelse med hver tømning af et staldafsnit, for at forebygge lugt- og støjgener.
- 2.5.3 Et ventilationsfirma skal foretage service og justering af ventilationsanlægget mindst én gang om året.

2.6 Fodring

- 2.6.1 Foderanlægget skal efterses, rengøres og justeres jævnligt, samt af fagkyndig servicetekniker minimum én gang årligt.
- 2.6.2 Ansøger skal være tilmeldt produktionskontrol (effektivitetskontrol) med mindst et årligt kontrolbesøg.
- 2.6.3 Der skal anvendes fasefodring med separate foderblandinger for drægtige- og diegivende søer.
- 2.6.4 Alle foderkorrektioner der ligger til grund for denne afgørelse og som er mere restriktive end de til en hver tid gældende normer for fodring skal indtastes i bedriftens gødningsregnskab.

Søer

- 2.6.5 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end 33.469 kg N pr. år.

N ab dyr pr. årssø skal beregnes ud fra følgende ligning:

$N \text{ ab dyr pr årssø} = ((FE_{\text{so}} \text{ pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FE}_{\text{so}}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257).$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	1.300
Antal fravænnedes grise	24,6
Fravænnings vægt, kg	7,2
FE _{so} pr. Årssø	1.442
Gram råprotein pr. FE _{so} , g	139,9
Kg N ab dyr pr årssø	25,75

- 2.6.6 Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end 6.300 kg P pr. år.

P ab dyr pr. årssø skal beregnes ud fra følgende ligning:

$P \text{ ab dyr pr årssø} = (FE \text{ pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	1.300
Antal fravænnedes grise	24,6
Fravænnings vægt, kg	7,2
FEso pr. Årsso	1.442
Gram fosfor pr. FEso, g	4,5
Kg N ab dyr pr årsso	4,85

2.7 Energi og vandforbrug

Energiforbrug

- 2.7.1 Elforbruget skal løbende overvåges ved aflæsning af vandmåleren minimum én gang om måneden. Aflæsningsresultaterne skal fremgå af driftsjournalen. Alle årsager til et markant stigende forbrug skal fremgå af driftsjournalen. Der skal udarbejdes en årlig opgørelse over energiforbruget på ejendommen.
- 2.7.2 Der skal på ejendommen udarbejdes en energirapport af et energiselskab eller konsulent, hvor de planlagte energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og eventuelle konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest to år efter godkendelsen er givet indsendes, som kopi til kommunen.

Vandforbrug

- 2.7.3 Vandforbruget skal løbende overvåges ved aflæsning af vandmåleren minimum én gang om måneden. Aflæsningsresultaterne skal fremgå af driftsjournalen. Alle årsager til et markant stigende forbrug skal fremgå af driftsjournalen. Der skal udarbejdes en årlig opgørelse over vandforbruget på ejendommen.

2.8 Spildevand og regnvand

- 2.8.1 Der må ikke foretages vask af maskiner eller påfyldning af marksprøjte på anlægget. Såfremt det ønskes muligt, skal der etableres en vaskeplads, hvilket kræver særskilt tilladelse hos Favrskov Kommune.

2.9 Affald, olie og brændstof

- 2.9.1 Opbevaring af smøreolie og olierester skal ske i egnede beholdere med tætsluttende låg, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Beholderne skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

- 2.9.2 Ejendommen skal tilmeldes Favrskov Kommunes indsamlingsordning for *Klinisk Risikoaffald*.
- 2.9.3 Anlægget skal være tilmeldt de relevante kommunale ordninger for afhentning af affald og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer og anvisningsordninger for bortskaffelse og sortering af affald i Favrskov Kommune. Ejeren er forpligtiget til selv at holde sig ajour om eventuelle ændringer i affaldsregulativerne.
- 2.9.4 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- 2.9.5 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation i form for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal der kunne fremvises en samlet registrering i form af en opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper og kvitteringer fra de aftagende firmaer.

2.10 Gødningsproduktion og -håndtering

Flydende Gødning

- 2.9.6 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato, hvis dette alternativ vælges.
- 2.9.7 Beholdere for husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektion og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
- 2.9.8 Afgangsvæjen til den lavest beliggende på 5.500 m³ gyllebeholder skal være jævn og farbar for at forebygge at risiko for miljøuheld.
- 2.9.9 Anlæggets jordvold omkring ejendommens gyllebeholdere med tilhørende rende skal løbende vedligeholdes:
- Volden skal kunne tilbageholde den overjordiske volumen fra gyllebeholderne, indtil dette kan suges op med slamsluger.
 - Renden, der skal lede spild af gylle fra den øverste gyllebeholder ind bag jordvolden, skal holdes åben.
 - Beplantningen på jordvolden skal vedligeholdes med hjemmehørende træer og buske.

2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget

Støj fra anlæg og maskiner

2.12.2 Svinebrugets bidrag til støjniveauet må i intet punkt uden for ejet skel overskride følgende grænseværdier, markarbejdet er ikke omfattet:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag – fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner mv. er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøje med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Fluer, skadedyr og døde dyr

2.12.2 Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

2.12.2 Stalde, foderlagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

2.12.2 Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og på et højt hygiejneniveau.

Støv

2.12.2 Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

2.12.2 Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensor.

2.12.2 Der skal anvendes lavenergibelysning.

2.12.2 Belysning i stalde skal være slukkede mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning

Mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab

Generelt

- 2.12.1 Der må kun udbringes husdyrgødning på de udbringningsarealer, der er angivet i bilag 5, dog jævnfør vilkår 2.12.3.
- 2.12.2 Udbringningsarealernes størrelse skal rettes til efter de lovbestemte arealreduktioner langs vandløb og søer, der følger af Randzonenloven¹. Udbringningsarealernes størrelse skal rettes til efter de lovbestemte arealreduktioner omkring vandværksboringer, der følger af Samleloven for Grøn Vækst². Der skal inden 1 år efter ikrafttræden af denne godkendelse fremsendes en redegørelse for hvordan vilkår 2.12.3 overholdes efter ikrafttrædelse af Randzonenloven. Redegørelsen skal vedlægges et revideret kort, der viser udbringningsarealernes nye afgrænsninger efter Randzonenlovens ikrafttræden.
- 2.12.3 På bedriften må der maksimalt for hvert planår udbringes svinegylle og afgasset biomasse på bedriftens arealer svarende til gennemsnitlig:
- 1,24 dyreenheder per hektar
 - 126, 20 kg total N per hektar, og
 - 25,97 kg P per hektar.
- 2.12.4 Fra bedriftens anden produktion på Lådnehøjvej 8 skal al husdyrgødningen svarende til det godkendte dyrehold på denne ejendom, hvert år bortføres til Thorsø Biogasanlæg. (*Det godkendte dyrehold lå på godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse på 30.000 smågrise fra 7,2 til 30 kg og 2.250 Slagtesvin fra 30 til 102 kg, i alt 202,7 dyreenheder jævnfør Viborg Amts VVM-screeningsafgørelse af 16. maj 2006*).
- 2.12.5 Fra Thorsø Biogasanlæg må der maksimalt modtages 11.450 kg N total N og 2.290 kg total P , svarende 114,5 dyreenheder i form af afgasset biomasse.
- 2.12.6 Der må derudover ikke modtages anden husdyrgødning, anden organisk gødning eller affald fra andre bedrifter til udbringning på arealerne.

Kvælstof

¹ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner. (Træder i kraft den 1. september 2012)

² Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love (Samleloven for Grøn vækst initiativer)

- 2.12.7 *Denne udvidelse:* På bedriften skal der hvert år etableres 13,7 hektar ekstra efterafgrøder, som skal placeres på arealer beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde (mark nr. 1-0, 1-2, 2-0, 2-3, 2-4, 2-5, 3-0, 3-5, 4-0, 4-1, 4-2, 4-3, 4-4, 8-0, 8-1, 9-0, 14-0, 14-1, 14-2, 16-0, 16-1, 16-2, 17-0) – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, som følge af denne udvidelse
- 2.12.8 *VVM-screeningen 2006:* Der skal hvert år etableres 8 ha ekstra efterafgrøder – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, som følge af sidste udvidelse.
- 2.12.9 De ekstra efterafgrøder på i alt 21,7 hektar skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, kvælstofgødning og forfrugtsværdi. De ekstra efterafgrøder må dog ikke erstattes af alternativerne ”nedsat N-kvote” eller ”mellemafgrøder”.

Fosfor

- 2.12.10 Bedriftens gennemsnitlige markoverskud af fosfor må maksimalt være 3,3 kg total P/år/ha beregnet for hvert planår.

Transport af husdyrgødning

- 2.12.11 Al transport af husdyrgødning fra bedriftens ejendomme til udbringningsarealer i en afstand på over 10 km fra gylletankene, skal enten foregå med lastbil eller gylletransporter.
- 2.12.12 Traktortransport af husdyrgødning gennem byer og landsbyer skal så vidt muligt undgås. Såfremt dette i perioder ikke kan undgås skal udstyr anvendt til transport af husdyrgødning være rengjorte for gødningsrester. Såfremt der ved et uheld spildes husdyrgødning på vejen, skal vejen efterfølgende rengøres.

2.13 Driftsforstyrrelser og uheld

- 2.12.13 Ved virksomhedens overdragelse eller ved ophør af virksomhedens aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres indenfor i måned.
- 2.12.14 Bedriftens skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks kontaktes via tlf. 112.
- 2.12.15 Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle, syre, driftsmateriel og brand. Beredskabsplanen skal endvidere indeholde et kort over udbringningsarealer, dræn, brønde og borer.

- 2.12.16 Beredskabsplanens indhold skal være tilgængelig og kendt af gårdens ansatte og øvrige som arbejder på ejendommen og udleveres til evt. indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.
- 2.12.17 I tilfælde af uheld skal disse noteres særskilt i logbog, og beredskabsplanen skal revideres såfremt det viser sig nødvendigt. Desuden skal beredskabsplanen kontrolleres/revideres mindst 1 gang om året.

2.14 Egenkontrol

- 2.14.1 Et eksemplar af godkendelsen skal til en hver tid være tilgængelig på landbruget. Driftspersonalet samt maskinstation, skal være orienteret om godkendelsen indhold og vilkår.
- 2.14.2 Dokumentation i tilknytning til egenkontrollen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 2.14.3 Dokumentation for overholdelse af godkendelsens vilkår skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares på husdyrbruget. Den dokumentation, der skal ligge klar til myndighedens gennemgang i forbindelse med ved miljøtilsyn fremgår af vilkårene 2.14.4 til 2.14.13.
- 2.14.4 **Besætningens størrelse:**
- antal dyr på årsbasis af henholdsvis søer, smågrise og slagtesvin opgjort pr planperioden (1. august – 31. juli)
 - antal fravænnede smågrise og vægt
 - gennemsnitlige vægtintervaller for smågrise og slagtesvin (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - ovenstående skal vedlægges effektivitetskontroller, samt kvitteringer for modtaget og afsatte dyr, afregninger fra slagteriet eller lignende.
- 2.14.5 **Sædskifte/gødning:**
- Sædskifteplan, mark- og gødningsplan, gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, samt
 - Kvitteringer for mængde leveret rågylle til Thorsø Biogas
 - Kvitteringer for modtaget mængde afgasset biomasse med angivelser af N og P indhold fra Thorsø Biogas
- 2.14.6 **Arealer:**
- Ajourførte forpagtningsaftaler
 - Ajourført kontakt med Thorsø Biogas

2.14.7 **Fodring**

Søer

- antal årssøer
- antal fravænnede grise pr. årsso
- fravænningsalder og –vægt
- foderforbrug pr. årsso
- det gennemsnitlige indhold af råprotein FEso i de anvendte blandinger
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger

- N og P ab dyr skal beregnes for diegivende og drægtige søer på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Perioden skal svare til den periode, som gælder for beregning af type 2-korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet. Første periode skal derfor ligge inden for intervallet 15. september 2012 til 15. februar i 2014.

- Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, idet der anvendes hjemmeblandet foder.

- Blandeforskrifter for hver tredje måned skal opbevares sammen med de tilhørende indlægssedler

2.14.8 **Vedligeholdelse:**

- Hvornår, der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer af gylle, dræn, samlebrønde og nedløbsbrønde.
- Den årlige servicereport for eftersyn og justering af ventilationsanlæg.
- Den årlige servicereport for eftersyn og justering af anlæg til køling af gylle.
- Den årlige servicereport for eftersyn og justering af foderanlæg.
- Den 10-årige beholderkontrol af gylletanke.

2.14.9 **Olie, diesel, kemikalie**

- Forbruget af olie, diesel, kemikalier m.v.

2.14.10 **Affaldsstamkort**

- En samlet registrering af den årlige opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper. Der skal noteres typer, mængder, transportørfirma og modtagefirma.
- Til affaldsstamkortet skal vedlægges kvitteringer fra de aftagende firmaer.

2.14.11 **El og vandforbrug:**

- En samlet registrering af det årlige el-forbrug og vandforbrug, vedlagt de månedlige aflæsningsværdier,
- Hvad evt. der er foretaget for at reducere el- og vandforbruget

2.14.12 **Uheld og driftsforstyrrelser:**

- Logbog over eventuelle uheld og driftsforstyrrelser.

2.14.13 **Beredskab**

- Ajourført beredskabsplan

3. Anlæggets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, afstandskrav m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Anlægget er beliggende i den vestlige del af Favrskov Kommune ved Vidstrup cirka 3 km syd for Hvorslev og 2,5 km nordvest for Aidt.

Nærmeste byzone/sommerhusområde er et sommerhusområde beliggende 985 meter øst for anlægget, *Lokalplan nr. 55 Hvorslev for sommerhusområdet Slåenvej/Enebærvej*.

Nærmeste lokalplanlagte område i landzone *Bolig- og erhvervsområde for Fattiggårdsvej 2, Aidt* beliggende cirka 2,6 km sydøst for anlægget.

Nærmeste nabobeboelse er Stougårdsvej 17 beliggende cirka 20 meter fra maskinhuset og 70 meter fra staldene. Denne nabobeboelse er ejet af ansøger.

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er ejet af ansøger er Stougårdsvej 19 beliggende 39 meter fra anlæggets maskinhus og 101 meter vest for anlæggets staldanlæg.

Afstandskrav efter husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens³ §§ 19 og 20

	Krav i meter	Afstand i meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	50	> 50 meter
Vandløb/dræn/sø	15	> 15 meter <u>Gylletanke</u> Vest: 150 meter til tilløb til Vidstrup bæk vest for gylletank ved Stougårdsvej 11. Syd: 75 meter til tilløb til Vidstrup Bæk syd for gylletank i mellem mark 6-1 og 6-2 Nord: Engareal/rørlagt vandløb umiddelbart nord for gylletanke er drænet. Anstanden til engen er 40 meter.
Offentlig og privat fællesvej	15	<u>Maskinhus</u>

³ Bekendtgørelse nr. 764 af 28 juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage.

		55 meter til offentlig vej
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Ikke relevant > 25 meter
Beboelse på samme ejendom	15	17 meter fra maskinhus
Nabo-skel	30	<u>Afstande fra maskinhus:</u> 37 meter naboskel på Stougårdsvej 19 17 meter til Stougårdsvej 17 (ejet af ansøger)
Kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	985 meter
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign	50	Nærmeste lokalplanlagte område i landzone er <i>Bolig- og erhvervsområde for Fattiggårdsvej 2, Aidt</i> beliggende cirka 2,6 km sydøst for anlægget.
Nabobeboelse	50	<u>Maskinhus:</u> Cirka 39 meter til Stougårdsvej 13. <u>Stalde:</u> Cirka 101 meter til Stougårdsvej 13.
Søer og vandløb - gyllebeholder Terrænhældning: < 6 grader eller ≥ 6 grader.	100	<i>Syd:</i> 75 meter til tilløb til Vidstrup Bæk syd for gylletank imellem mark 6-1 og 6-2 fra uoverdækket gyllebeholder på 3.000 m ³ . Terrænhældning < 6 grader. Der skal være alarmsystem på beholderen.
Nabobeboelse, krav om overdækning af nye gyllebeholdere	300	Cirka 135 meter fra overdækket gyllebeholder på 5.500 m ³ til Stougårdsvej 11.
§ 7 natur – nye gyllebeholdere	300	> 1000 meter for begge gylletanke

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er tale om udvidelse i eksisterende bygninger. Nærmeste nabobeboelse, der ikke er ejet af ansøger er Stougårdsvej 19 beliggende 39 meter fra anlæggets maskinhus og 101 meter vest for anlæggets staldanlæg. Da udvidelsen sker i anlæggets staldanlæg, vurderes lovens § 6 overholdt.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte overholder afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 19 og 20.

3.2 Placering i landskabet

Miljøteknisk redegørelse

Der er tale om en udvidelse i eksisterende stalde. Anlægget ligger i et område der i Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune er udpeget som udbygningsområde for landbrugsbyggeri. Anlægget ligger uden for områder med særlige landskabelige beskyttelseshensyn og uden for særlige bygge- og beskyttelseslinier. Anlægget ligger i et forholdsvist plant område til svagt bølget område på en mindre forhøjning i landskabet i kote 54,5, hvorfra landskabet skråner svagt mod nord, syd og sydvest.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er tale om en udvidelse i eksisterende stalde og det vurderes derfor ikke at være nogen væsentlig påvirkning af landskabet i forbindelse med udvidelsen. Ansøger etablerer dog en række med høje enkeltstående træer langs med staldanlægget mod syd med henblik på at skabe en bedre overgang mellem anlægget og det omgivne landskab.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Miljøteknisk redegørelse

Produktionens størrelse

Nudrift

Det tilladte dyrehold i nudrift er på Stougårdsvej 13 er på 1.150 årssøer, i alt 267,44 dyreenheder. Jævnfør VVM-screeningsafgørelse af 16. maj 2006, samt miljøgodkendelse af 26. september 2007.

Ansøgt drift

Det tilladte dyrehold på Stougårdsvej 13 efter udvidelsen er på 1.300 årssøer, 300 smågrise (7,2-30 kg) og 300 slagtesvin (30-102 kg), i alt 311,41 dyreenheder.

Der er samlet set tale om en udvidelse på i alt 43,96 dyreenheder.

Staldindretning

Fordeling af dyr på stalde i ansøgt drift

Ansøgningens StaldID	Gylle-køling	Dyretype og gulvprofil	Antal dyr	Antal stipladser	Vægt (kg)		Antal DE
					Ind	ud	
ST-14218	Nej	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald individuel opstaldning, delvis spaltegulv	232	173	-	-	37,69
ST-14219	Ja	Smågrisestald fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	300	50	7,2	30	1,38
ST-14219	Ja	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	300	82	30	102	7,70
ST-14223	Ja	Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	611	160	-	-	42,84
ST-14224	Ja	Løbe-/drægtighedsstald individuel opstaldning, delvis spaltegulv (Løbekontrol)	198	147	-	-	32,16
ST-14225	Nej	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald løsgående, delvis spaltegulv	435	320	-	-	70,67
ST-14226	Ja	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald løsgående, delvis spaltegulv	435	320	-	-	70,67
ST-10384	Nej	Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	689	180	-	-	48,31
I alt							311,41

Fordeling af stipladser

De 1.300 årssøer opdelt i tre afdelinger: løbeafdeling, drægtighedsafdeling og fareafdeling. På anlægget er søernes produktionscyklus er på 21 uger. Søerne opholder sig 5,5 uge i farestalden og 15,5 uger i løbe-drægtighedsstalden. Søerne opholder sig derfor cirka 26 % af tiden i farestalden og cirka 74 % af tiden i løbe-drægtighedsstaldene. På anlægget er der en særskilt løbeafdeling, som indgår i fordelingen af dyr i løbe-drægtighedsstalder.

Løbeafdeling

I denne afdeling er søerne opstaldet i bokse. Der er mulighed for god kontakt til ornerne, hvorved der sikres en god brunst, således at der kan gennemføres en succesfuld løbning af soen. Gulvet er udformet med delvist betonspaltegulv, hvilket sikrer, at søernes gødning og urin forsvinder hurtigt i gyllekanalerne. Derved sikres, at søerne er rene.

Drægtighedsafdeling

I denne afdeling er der etableret elektronisk sofodring. Der er 18 redekasser, og ni foderstationer i form af transponderstationer. Derudover er der etableret sygestier. Transponderstationerne er indrettet med delvis spaltegulv.

Fareafdeling

Søerne i fareafdelingen opstaldes i stier med en boks. Denne sikrer, at søerne ikke lægger sig på pattegrisene. For smågrisene er der tillige en smågrisehule, hvor der dels er etableret gulvvarme og dels en overdækning. Begge dele sikrer, at pattegrisene tilbydes et godt klima. Stibunden er udformet med fulddrænet gulv.

Smågrisestald

Stalden er indrettet som to-klimastier med delvis spaltegulv og overdækning af lejearealet. Ved at overdække lejearealet kan temperaturen i stalden sænkes. Når temperaturen i staldrummet sænkes vil der komme en lavere ammoniakfordampning fra gylleoverfladen og lugtemissionen vil virke mindre.

Poltestald

Stalden er indrettet med delvis spaltegulv.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ansøgningens forudsætninger om staldindretning, fordeling af dyr på stalde, antal dyr på stald ad gangen, samt vægtintervaller ovenfor skal overholdes.

Disse forudsætninger indgår, som en del beregningsgrundlaget for miljøbelastningen fra anlægget i form af lugt, ammoniak, samt gødningens indhold af kvælstof og fosfor. I vilkår om egenkontrol fremgår det, hvilken dokumentation der skal være til rådighed i forbindelse med tilsyn på ejendommen.

4.2 Gyllekøling

Miljøteknisk redegørelse

Gødningssystem

Overalt i dette produktionsanlæg håndteres gødning og urin som gylle. Under spaltegulvet i de enkelte stier og afdelinger er der 40 cm dybe gyllekanaler, hvor gyllen opbevares i en periode, inden det sluses ud i en forbeholder og derfra videre til gylletankene. Udslusning af gylle foretages primært efter princippet "træk og slip", hvor en prop i hver gyllekanal i staldanlægget løftes – og gyllen forsvinder i et plastrør Ø315. Disse rør er VA godkendte. Udslusning af gylle foregår ofte, så der vil typisk kun være cirka 20 cm gylle i disse kanaler.

I den nyeste drægtighedsstald med gyllekøling er etableret et linespilsanlæg. Der vil typisk være 2-3 cm gylle, i disse kanaler, da der skrubes ofte. Dette giver en lavere ammoniakemission end i de traditionelle stalde med 40 cm dybe kummer med "træk og slip".

Gyllekøling

Eksisterende stalde fra før 2007 er uden gyllekøling, imens der er etableret gyllekøling i staldafsnit fra 2007. Der drejer sig om smågrise-/poltestald, den ene farestald, løbestalden, samt den ene drægtighedsstald. Gyllekøling bevirker, at temperaturen i stalden kan sænkes med cirka 5 grader. Ved at sænkes temperaturen i stalden vil ammoniakfordampningen reduceres, og lugtemissionen vil blive mindre. Der vil være et bedre staldklima i stalden, når det er mulig at sænkes temperaturen.

De nye staldafsnit ligger i hver sin ende af de ældre staldafsnit. Etablering af gyllekøling i de nye stalde er gjort mulig, da hvert staldafsnit er koblet på en samlebrønd.

Staldafsnit med gyllekøling

Ansøgningens StaldID	Dyretype og gulvprofil	Gylleoverflade
ST-14219	Smågrisestald fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	40 cm kummer + stræk og slip: 426 m ³
ST-14219	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	
ST-14224	Årsso (Løbe-kontrol), Løbe-/drægtighedsstald individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
ST-14223	Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	40 cm kummer + stræk og slip : 367 m ²
ST-14226	Årsso, Løbe-/drægtighedsstald løsgående, delvis spaltegulv	40 cm kummer med linespil: 593 m ²

Ammoniakreducerende effekt

Der er i ansøgningen anvendt en gennemsnitlig ammoniakreducerende effekt på 26 % for alle stalde på årsbasis.

Samlet årlig køleydelse

Beregnet krav til den samlede årlige køleydelse ud fra anvisningerne i Miljøstyrelsen Teknologi Beskrivelse⁴

Forudsætninger	Bidrag fra drægtighedsstald med linespil til den årlige køleydelse:	Bidrag stalde med "træk og slip" til den årlige køleydelse:
Formel	26 % reduktion = $-0,008 x^2 + 1,5x$, (x = gennemsnitlig specifikke køleeffekt)	Formel (stræk og slip): 26 % reduktion = $-0,004 x^2 + x$, (x = gennemsnitlig specifikke køleeffekt)
Gennemsnitlig specifikke køleeffekt, (W/m ²)	19,4 W/m ²	Gennemsnitlig specifikke køleeffekt: 31,6 W/m ²
Gyllekummers overflade, (m ²)	593 m ²	(367 m ² + 426 m ²) = 793 m ²
Pumpens køleeffekt, (KW) (Specifikke køleydelse) * (gylleoverflade)	$19,4 \text{ W/m}^2 * 593 \text{ m}^2 = 11,50 \text{ KW}$	$31,6 \text{ W/m}^2 * 793 \text{ m}^2 = 25,06 \text{ KW}$
Årlig køleydelse, (KWh) (Pumpens køleeffekt) * (årlig driftstid)	$11,50 \text{ KWh} * 8.760 \text{ timer} = 100.740 \text{ KWh}$	$25,06 \text{ KW} * 8.760 \text{ timer} = 219.526 \text{ KWh}$
Samlet årlig køleydelse, (KWh)	320.266 KWh	

⁴ Miljøstyrelsens Teknologiblad: Køling af gylle i stalde til søer og smågrise, version nr. 1 af 26. januar af 2011

Kommunens bemærkninger og vurdering

Af kontrolhensyn beregnes kravet til anlæggets ammoniakreducerende effekt ud fra kravet til den årlige køleydelse. Den årlige køleydelse beregnes ud fra 8.760 driftstimer. Såfremt anlæggets varmepumpe er i drift i en kortere periode skal den årlige køleydelse fortsat kunne overholdes.

Anlægget skal være forsynet med en energimåler med timer af hensyn til kontrol af den samlede årlige køleydelse.

Hvis anlæggets driftstid er under 8.760 timer skal varmepumpen have en tilsvarende overkapacitet, således den samlede årlige køleydelse overholdes. Den nødvendige overkapacitet skal beregnes ud fra formel:

(Varmepumpens køleeffekt i KW) * (driftstid i timer) = (Samlet årlig køleydelse i KWh),

Hvis anlægget driftstid f.eks. kun er på 6.000 timer skal varmepumpens køleeffekt være:
 $320.266 \text{ KWh} / 6.000 \text{ timer} = 53,4 \text{ KW}$.

4.3 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Der ventileres med undertryk ventilation. Der er i alt 34 ventilationsafkast, som er placeret 1 meter over tagoverfladen. Ventilatorer er placeret i den nederste del af afkastene. Afkastene rengøres 1 gang årligt. Der er ikke noget tal for hvor lavt et energiforbrug ventilationsanlægget har. Ventilationsanlægget rengøres efter hvert hold, så modstanden i ventilationsanlægget bliver minimal.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det er BAT i forhold til management at vedligeholde og rengøre ventilationsanlægget. Årsagen er, at ventilationsanlægget ellers kan give anledning til lugt og støjgener, samtidig med at energiforbruget øges unødigt. Der er derfor stillet vilkår til rengøring og vedligeholdelse af ventilationsanlægget.

4.4 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Der anvendes hjemmeblandet foder. Foder blandes i foderlade. Der forventes et årligt foderforbrug på cirka 1.500 FE til søer, 49 FE til smågrisene og 214 FE til slagtesvin (polte). Der anvendes fasefodring, så der fodres efter dyrenes behov.

Søer

Forudsætninger til beregning af den gennemsnitlige udskillelse af N og P ab dyr for søer i farestalde og løbe-
drægtighedsstalde, fremgår af tabellen nedenfor:

Faktor	Værdi
Antal søer	1.300
Antal fravænnedes grise	24,6
Fravænnings vægt, kg	7,2
FEso pr. Årsso	1.442
Gram fosfor pr. FEso, g	4,5
Kg N ab dyr pr årsso	4,85

Normtallet for referenceåret 2005/2006, ligger på 142,8 gram råprotein og 5,2 gram fosfor per foderenhed til søer. Der er valgt et gennemsnitligt niveau af råprotein på 139,9 gram råprotein og 4,6 gram fosfor i alle sostalde, hvilket ligger under normtallene for referenceåret 2005/2006.

N ab dyr

Dette giver en N udskillelse ab dyr på i alt 25,75 kg N ab dyr beregnet ud fra formlen:

$$N \text{ ab dyr pr årsso} = ((FEso \text{ pr. årsso} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257).$$

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årsso x antallet af årssøer kan på baggrund af ovenstående formel beregnes til i alt 33.469 kg N pr. år.

P ab dyr

Dette giver en P udskillelse ab dyr på i alt 4,85 kg P ab dyr beregnet ud fra formlen:

$$P \text{ ab dyr pr årsso} = (FE \text{ pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årsso x antallet af årssøer kan på baggrund af ovenstående formel beregnes til i alt 6.300 kg P pr. år.

For smågrise og slagtesvin er anvendt normtal for referenceåret 2005/2006.

Smågrise

Der er anvendt normtal for referenceåret 2005/2006.

Slagtesvin

Der er anvendt normtal for referenceåret 2005/2006.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Projektet overholder, det samlede beregnede BAT emissionskrav for ammoniak og fosfor på henholdsvis 3742,67 kg ammoniak-N pr år og 7.886 kg fosfor per år for anlæggets 311,41dyreenheder. Se kapitel 8.

For ansøgninger indkommet i 2007 skal, den maksimale tillade emission af ammoniak for anlægget og den totale udskillelse af N og P af dyr, vurderes ud fra normtal for referenceåret 2005/2006. Ansøger kan frit vælge brugen af bedst anvendelig foderteknologi inden for rammerne af de fastlagte totale BAT emissionsniveauer for ammoniak og fosfor.

For smågrise og slagtesvin er anvendt normtal for referenceåret 2005/2006. Der er derfor ikke stillet vilkår om fodring af smågrise og slagtesvin.

For søerne er der anvendt andre tal end normtallene for referenceåret 2005/2006 for gram råprotein og gram fosfor per foderenhed. Der er derfor stillet vilkår til det den tilladte fosfor og kvælstof udskillelse af dyr for søerne.

I følge det oplyste anvendes vådfodring. Ved brug af vådfoder kan der tabes frie aminosyrer mellem fodringerne. Dette betyder, at man i vådfoderbesætninger er nødt til at anvende et lidt højere proteinniveau for at mindske andelen af frie aminosyrer.

Der er stor forskel i aminosyre - og proteinbehov i løbet af soens cyclus. Behovet er størst i diegivningsperioden og mindst i drægtighedsperioden. Ifølge det oplyste anvendes fasefodring, hvilket er i overensstemmelse med BAT.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at projektet overholder kravene om anvendelse af BAT i fodring.

4.5 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Energiforbrug

Elforbrug

Elforbruget beregnet ud fra normtal.

	Før	Efter
I alt	287.500 KWh/år	331.600 KWh/år

Nudrift:

1.150 søer * 250 kWh pr. årssø = 287.500 kWh/år

Ansøgt drift:

1.300 søer * 250 kWh pr. årssø = 325.000 kWh/år

300 smågrise * 10 kWh pr. gris = 3.000 kWh/år

300 slagtesvin * 12 kWh pr. årssø = 3.600 kWh/år

I alt = 331.600 kWh/år

Det faktiske el-forbrug er ikke oplyst.

Brændstof og fyringsolie

	Forbrug på hele bedriften ¹
Dieselolie	50.000 liter
Fyringsolie	20.000 liter

¹ Forbrug af brændstof og fyringsolie er ikke opgjort særskilt for ejendommen Stougårdsvej 13. Til bedriften hører 2 ejendomme med husdyr Stougårdsvej 13 og Lådnehøjvej 8.

Energibesparende foranstaltning

Der anvendes for så vidt muligt lavenergi lysstofrør i de forskellige staldafsnit. Lyset i staldene vil være tændt efter behov og styres af fodringssystemet. Der vil være lys i staldene ca. 10 timer i døgnet i vinter halvåret og cirka 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere. Efter hver vask i staldene bliver ventilatorerne rengjort, så modstanden mindskes mest muligt.

Ventilationen vil være styret af temperaturen, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til staldklima og elforbrug.

Se også ansøgeres BAT-redegørelse i bilag 7.

Vandforbrug

Vand

Der anvendes vådfoder, hvilket kan øge vandforbruget, hvis der ikke indgår valle i fodringen. Vand til produktionen leveres fra Vesterbro Vandværk, som er et privat/fælles vandværk.

Vandforbruget beregnet ud fra normal:

	Før	Efter
Drikkevand	5.624 m ³	6.531 m ³
Spild	0 m ³	30 m ³
Vask af stier	391 m ³	457 m ³
I alt	6.015 m ³	7.018 m ³

Det faktiske vandforbrug ligger ifølge det oplyste på cirka 7-8.000 m³ vand om året.

Vandbesparende foranstaltninger

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrenser med koldt vand.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnlige, så derfor vil utætte rør og drikkeventiler blive udskiftet så snart det opdages. Vil der være et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnlige.

Se også ansøgeres BAT – redegørelse i bilag 7.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det er BAT at registrere vand- og energiproduktionen og herved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere ressourcforbruget. Samtidig kan en regelmæssig aflæsning af vand - og energiforbrug være med til at fejl eller lækager opdages og derfor hurtigere kan udbedres.

Der er derfor stillet vilkår til aflæsning af vand- og energiforbrug.

Vandinstallationer skal indrettes efter anvisningerne i *DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring – Rørcenteranvisning 015*.

4.6 Spildevand og regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Vaskevand fra staldinventar og andet udstyr

Al vask af maskiner foregår på Lådnehøjvej 8, 8860 Ulstrup.

Sprøjtemidler og vask af maskiner

Al påfyldning sprøjtemidler og vask af marksprøjte foregår på Lådnehøjvej 8, 8860 Ulstrup.

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand ledes til trixtank, som er placeret i staldbygningerne mod nord-øst. Se situationsplanen i bilag 4.

Regnvand

Regnvand ledes direkte fra nedløbsrør til et lavbundsområde nord for staldbygninger via lukkede rør. Der er ingen nedløbsbrønde eller faskiner for tagvand omkring bygningerne. Nedløbsrør og udløb er placeret højere i terrænet end gyllebeholder. Se situationsplanen i bilag 5.

Der forekommer ingen ændret afledning eller nedsivning af sanitært spildevand og regnvand fra tage og befæstede arealer i forbindelse med den miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vaskevand fra staldinventar og andet udstyr

Vaskevand fra staldinventar og andet udstyr, der kan indeholde gødningsrester er per definition gylle og derfor omfattet af bestemmelserne i *Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage.*

Ind- og udleveringsramper er placeret på modsatte side af staldbygning, som nedløbsrør fra tagvand. Disse holdes rene ved at fej eventuel spild af gødningsrester tilbage til gyllekummer.

Der vurderes ikke, at være risiko for tilførsel af gødningsrester til tagvand fra bygninger.

Sprøjtemidler og vask af maskiner

Vask og påfyldning af marksprøjter er omfattet af *Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler*, samt eventuelle senere ændringer af denne.

Såfremt der i fremtiden ønskes muligt at foretage vask og påfyldning på marksprøjte på anlægget skal der etableres en særlig indrettet vaskeplads, der overholder denne bekendtgørelses krav.

Aktiviteten kræver byggetilladelse og skal anmeldes hos kommunen.

Sanitært spildevand og regnvand

Afledning eller nedsivning af sanitært spildevand og regnvand fra tage og befæstede arealer er omfattet af *Bekendtgørelse nr. 1148 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4*, samt eventuelle senere ændringer af denne.

Der sker i forbindelse med udvidelsen ingen ændring af de eksisterende forhold. Ændret afledning eller nedsivning af sanitært spildevand og regnvand fra tage og befæstede arealer kræver tilladelse hos kommunen.

Samlet vurdering

Nedløbsrør er placeret på modsatte side af bygninger, som ind- og udleveringsramper til grise. Gyllebeholdere er placeret lavere i terrænet end nedløbsrør og der er ingen samlebrønde til regnvand på anlægget. Der vurderes, ikke at være nogen risiko for tilførsel af gødningsrester til tagvand eller sanitært spildevand. Det er derfor Favrskov Kommunes samlede vurdering, at der ikke skal stilles særlige vilkår af betydning for håndtering af gødning i forhold til forurening af spildevand - herunder tagvand.

4.7 Affald, olie, og kemikalier

Miljøteknisk redegørelse

Opbevaring

Fast affald

Opbevares i container bag staldbygninger.

Spildolie

Opbevares på i maskinhus med fastbund uden afløb.

Dieselolie

Der er to dieselolietanke på henholdsvis 1.200 og 5.900 liter, som er placeret på betongulv i maskinhuset.

Fyringsolie

På anlægget er der en nedgravet olietank til fyringsolie på 2.400 m³.

Kemikalier og kemikalieaffald

Der foretages ikke påfyldning og vask af marksprøjte på anlægget.

Døde dyr

Døde pattegrise placeres i en kølecontainer, således de holdes "friske" til destruktion. Døde søer placeres under kadaverkappe. Herved undgås uhygiejniske forhold, samt at ræve, hunde og vilde katte kan komme til de døde dyr. Placering af kadaverkappe fremgår af bilag 4. Kølecontainer er placeret mellem de to stalde.

Oversigt over affaldstyper

Affaldstype	EAK-kode	kg/år	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	020102	300 liter container om ugen +evt. en so	På køl i container (pattegrise) Under kadaverkappe på afhentningsplads	Afhentes af DAKA
Medicinrester/-emballage (tomme medicinflasker, brugte kanyler)	020109	Ca. 30 kg/år	Særskilt container. Brugte kanyler i lukket beholder	Kommunale indsamlingsordning
Pesticidemballage	020108		Der foretages ikke påfyldning og vask af marksprøjte på anlægget	ingen
Malingsrester/-emballage	020108			ingen
Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, akkumulatorer m.v.	020108		Dansk Oliegenbrug via leverandør	ingen
Papir fra sækkevare o.lign.	020199	700 kg/år	container	Afleveres på den kommunale genbrugsplads
Dagrenovation	020199	250 kg/år	Container	Er tilmeldt den kommunale indsamlingsordning

Elektronikaffald	020199			Afleveres enten direkte til elektriker eller IT-konsulent. Eller til genbrugspladsen.
------------------	--------	--	--	---

Kommunens bemærkninger og vurdering

På anlægget er der en nedgravet olietank til fyringsolie. Olietanke skal indrettes, etableres og drives i overensstemmelse med den til en hver tid gældende olietanksbekendtgørelse: *Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines*, samt senere ændringer af denne bekendtgørelse.

Anlægget skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune.

Virksomheden er forpligtiget til selv at holde sig ajour med eventuelle ændringer i de gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune. Se evt. kommunens hjemmeside eller kontakt forvaltningen. Aflevering til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor kommunen, i form af kvitteringer.

Kommunen vurderer, at affaldet opbevares og afhændes på forsvarlig vis.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og herved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Virksomheden er forpligtiget til at opbevare fortegnelse med registrering af mængder og art af farligt affald. Derfor skal man på ejendommen føre en registrering over affaldsproduktionen.

4.8 Egenkontrol og dokumentation

Kommunens bemærkninger og vurdering

Egenkontrollen skal primært sikre, at der føres logbog med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger, der ligger til grund for godkendelsen, tilsynsmyndighedens kontrol af godkendelsens vilkår.

I vilkår om egenkontrol fremgår det, hvilken dokumentation, der skal være til rådighed i forbindelse med tilsyn på ejendommen. Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

Egenkontrol og overvågning af miljøparametre og emissioner indgår, som en del af i IPPC-direktivets krav til IPPC-pligtige virksomheder. Vilkårene under egenkontrollen er derfor en vigtig del af godkendelsen.

4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Gylletankes placering i forhold til vandløb og dræn

Ifølge det oplyste er der ikke dræn ved gyllebeholderen. Der er ingen faste pumpeanlæg på gyllebeholderne, som tømmes med sugekran. Begge gylletanke er i følge det oplyste nedgravede så de er 2 meter over terræn.

Anlægget ligger i et forholdsvist plant til svagt bølget område. Der er ingen stejle skrænter i nærheden eller hældninger over 12 eller 6 grader. Anlægget ligger i kote 54,5 meter. Herfra skråner terrænet i 3 retninger, hvor der kan være risiko for tab af gylle til vandløbssystemet i tilfælde af uheld.

Vest: Der er cirka 150 meter fra nærmeste gyllebeholder og et tilløb til Vidstrup Bæk beliggende sydvest for anlægget. Terrænet skråner mod syd og sydvest ned mod Vidstrup Bæk beliggende i kote 42,5.

Syd: Der er 75 meter til tilløb til Vidstrup Bæk syd for gylletank i mellem mark 6-1 og 6-2 syd for anlægget. Tilløbet ligger i kote 47,5. Da afstanden er under 100 meter er der krav om etablering af gyllealarm nærmeste beholder efter § 19 i *Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage.*

Nord: Der er cirka 40 meter til et drænet engareal nord for anlægget. Engen ligger i kote 47-0 til kote 50,0. Tagvand fra bygninger afvander til samme eng. Nedløbsrør fra bygninger er placeret højere i terrænet end de to gyllebeholdere.

De to gyllebeholdere ligger lidt forskudt i terrænet. Den ældre beholder på 3.500 m³ ligger i et planområde nærmest staldbygningerne og den nyere beholder på 5.500 m³ ligger lidt lavere i terrænet på et lidt mere ujævnt terræn.

Der er etableret en jordvold mod syd og vest neden for den lavest beliggende gyllebeholder, samt en rende fra den højeste beliggende beholder til arealet inden for jordvolden. Hensigten med renden er at lede et eventuelt spild af gylle fra den øverste beholder inden for jordvolden.

Strømsvigt

Der er nødopluk på loftsventiler på alle staldafsnit. Disse udløses automatisk i forbindelse med en stigende temperatur. På anlægget er der en nødstrømsgenerator, der kan startes i tilfælde af længerevarig strømsvigt.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan for anlægget med telefonnumre, kortbilag m.m.

Fedttank

Fedttank placeret i foderlade.

Grundvand

Der hverken opbevares eller påfyldes pesticider på ejendommen. Ejendommen har ingen egen drikkevandsboring.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Grundvand

Der vurderes ikke, at være nogen væsentlig risiko for forurening af grundvandet fra de anlægsnære aktiviteter.

Vandløb og søer

Der vurderes ikke, at være nogen væsentlig risiko for sammenblanding af tagvand fra bygninger eller sanitært spildevand med gylle, idet nedløbsrør og trixtank er placeret højere i terrænet end gyllebeholderne.

Såfremt renden der skal kunne lede eventuelt spild fra den øverste beholder inden for jordvolden stopper til vil den ikke virke efter hensigten. Gyllen vil i tilfælde af spild fra den øverste beholder kunne løbe til tilløbet mod syd, i stedet for ind bag jordvolden. Der er derfor stillet vilkår om, at renden skal vedligeholdes. Der er krav om etablering af gyllealarm på den øverste beholder efter *Husdyrgødningsbekendtgørelsens* § 19.

Terrænet ved den lavest beliggende gyllebeholder er noget ujævn. Beholderen påfyldes inden for jordvolden. For at undgå at en gyllevogn vælter i forbindelse med påfyldning skal adgangsvej forbedres. Der er derfor stillet vilkår om forbedring af adgangsvejen bag om gyllebeholderne.

Beredskabsplan

Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v.

Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen skal være lettilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.

I tilfælde af uheld skal disse noteres i særskilt logbog, jf. vilkår for egenkontrol, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at der er taget højde for mulige driftsforstyrrelser og uheld på anlægget. Det BAT i forhold til management at udarbejde en beredskabsplan og at ajourføre denne.

4.10 Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes alle de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og uhygiejniske forhold. Ejer er forpligtiget til, at sikre sig at stedet efterlades i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Der skal eksempelvis minimum foretages følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Gyllekanaler, fortanke og gylletanke skal tømmes og rengøres for rester af husdyrgødning.
- Husdyrgødning skal udspredes på markerne i overensstemmelse med plantedirektoratets regler.
- Alle oplag af diesel, olie og kemikalier skal tømmes og bortskaffes efter gældende affaldsregulativer for Favrskov Kommune.
- Alt animalsk affald skal afhentes til destruktion efter gældende regler.
- Alt olie- og kemikalieaffald, medicinrester, samt fast affald skal bortskaffes efter gældende affaldsregulativer for Favrskov Kommune.

5. Gødningsproduktion og - håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Miljøteknisk redegørelse

Udbringningsarealer

Bedriftens udbringningsarealer under CVR nr. 21261297 udgør i alt 343,56 hektar.

Bedriftens ejede og forpagtede ejendomme

Til bedriften hører følgende forpagtede og ejede ejendomme:

Ejd.nr	Adresse	Postnr	Postdistrikt	Kommunenavn	Ejerforhold
13838	Amstrupvej 4	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
13958	Bråddenhøjvej 8 A	8860	Ulstrup	Favrskov	Ejer
13964	Bråddenhøjvej 14	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
14379	Hesselbækvej 4	8881	Thorsø	Favrskov	Forpagtet
14838	Lådnehøjvej 4	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
14842	Lådnehøjvej 8	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
14882	Skråvej 6 A	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
15131	Podøjvej 26	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
15519	Stougårdsvej 13	8860	Ulstrup	Favrskov	Ejer
15988	Volshøjvej 12	8850	Bjerringbro	Favrskov	Forpagtet
15996	Volshøjvej 25	8850	Bjerringbro	Favrskov	Forpagtet
201709	Nøddelundvej 41	8850	Bjerringbro	Viborg	Ejer

Nudrift

Af bedriftens ejendomme ovenfor er der dyrehold på Lådnehøjvej 8 og Stougårdsvej 13.

Viborg Amt foretog i 2006 en to VVM-screeninger af to samtidige udvidelser på bedriftens ejendomme Stougårdsvej 13 og Lådnehøjvej 8. Disse VVM-screeningsafgørelser fastsætter den tilladte udbringning af fosfor og kvælstof på bedriftens arealer i nudrift, samt de godkendte dyrehold på adresserne Lådnehøjvej 8 og Stougårdsvej 13.

Lådnehøjvej 8:

30.000 smågrise fra 7,2 til 30 kg og 2.250 Slagtesvin fra 30 til 102 kg, i alt 202,7 dyreenheder, jævnfør Viborg Amts VVM-screeningsafgørelse af 16. maj 2006.

Stougårdsvej 13:

1.150 årssøer med grise til 7,2 kg, i alt 266,8 dyreenheder.

Udbringningsarealer

I nudrift afsættes al husdyrgødningen fra Lådnehøjvej 8 til Thorsø Biogas. Fra Thorsø Biogas tages der afgasset biomasse retur svarende til i alt 17.220 kg N og 3.280 kg P. Der skal hvert år etableres 8 ha ekstra efterafgrøder, som følge af VVM-screeningsafgørelserne. Dette krav videre overføres til denne godkendelse. Men indgår af beregningstekniske årsager ikke af IT-ansøgningen.

Udbragt husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Afgasset biomasse fra Thorsø Biogas	17.220	3.280	172,20
Rågylle fra Stougårdsvej 13	26.497	5.852	267,44
Afsat til aftale arealer	-7.817	-1792	81,93
Total til udbringning	35.900	7.340	357,71

Ansøgt drift

I ansøgt drift anvendes alt rågylle fra Stougårdsvej 13 på bedriftens egne arealer. Al gyllen fra bedriftens anden ejendom Lådnehøjvej 8 afsættes fortsat til Thorsø Biogas. Der tages lidt mindre afgasset biomasse retur.

Udbragt husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Afgasset biomasse fra Thorsø Biogas	11.450	2.290	114,50
Rågylle fra Stougårdsvej 13	31.853	6.622	311,40
Total til udbringning	43.303	8.912	425,90

Dyretryk

Dyretrykket på bedriftens udbringningsarealer øges fra 1,04 dyreenheder per hektar i nudrift til 1,24 dyreenheder per hektar i ansøg.

5.2 Flydende husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Opbevaringskapacitet

Gylleproduktionen er cirka 8.173,8 m³ gylle per år eller i alt 681,2 m³ gylle per måned. Der er i alt 8.520 m³ beholderkapacitet på ejendommen. Dette svarer til en opbevaringskapacitet på i alt 12,5 måneder.

Beholderkapacitet

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Over-Dækning	Pumpe-system
Gyllebeholder	1	2004	3.000	Flydelag af halm	Sugekran
Gyllebeholder	2	2008	5.500	Teltdug	Sugekran
Fortank	3	2004	20	Betondæksel	
I alt			8.520		

Påfyldning af gylle

Påfyldning af gylle på gyllevogn foregår med sugekran. Der er ingen faste pumpe-systemer på gyllebeholder.

Afgasset biomasse, der tages retur fra biogasanlægget opbevares på bedriftens øvrige ejendomme. Dels på Lådnehøjvej 8, samt i en gyllebeholder under ejendommen Bråddenhøj 8A beliggende på Amstrupvej overfor udbringnings-areal 4-5 og 4-0 på *matrikelnr. 4vm Amstrup By, Hvorslev*.

Placering

Placeringen af ejendommens to gyllebeholdere er vurderet og beskrevet og under afsnit 4.9 *Driftsforstyrrelser og uheld*, samt afsnit 6.1. *Lugt*.

Overdækning

Den nye gyllebeholder er forsynes med fast overdækning i form af teltdug, idet denne er omfattet af de generelle regler om overdækning i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Beholderkontrol

Der er tale om to forholdsvis nye gyllebeholder. Der har derfor endnu ikke været udført 10-års beholderkontrol.

Udbringningsteknik

Gylle afhentes fra gyllebeholderne med en gyllevogn med sugekran. Selve udbringningen foregår enten med slæbeslanger eller nedfælder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaringskapacitet

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Der er de seneste år sket en del stramninger af de generelle regler for udbringning, opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. BAT i forhold til IPPC-direktivets krav for udbringning og opbevaring af gylle kan derfor betragtes som værende overholdt, såfremt den generelle danske lovgivning følges.

Der er f.eks. BAT at:

- At opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- At der kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen.
- At overdække gyllebeholdere med fast låg, teltdug eller et naturligt flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.
- At reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne ved at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer.
- At udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer.
- At reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.
- At undlade at tilføre gødning til skrående arealer, der støder direkte op til vandløb
- At tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

6. Forurening og gener fra anlægget

6.1 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Beregning af lugtgenafstande

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor.

Nærmeste byzone/sommerhusområde er et sommerhusområde beliggende 985 meter øst for anlægget, *Lokalplan nr. 55 Hvorslev for sommerhusområdet Slåenvej/Enebærvej*.

Nærmeste bolig i samlet bebyggelse ligger i Borridsø cirka 1.150 meter sydvest for anlægget.

Der er foretaget to lugtberegninger for enkelt bolig uden landbrugspligt. Idet begge beboelser på henholdsvis Stougårdsvej 11(A) og Stougårdsvej 19 (B) ligger inden for den ukorrigerede lugtgenafstand. Herved er der i beregningerne taget højde for, at vindkorrektionen kan være forskellige for de to enkelte boliger.

Stougårdsvej 19 er beliggende cirka 101 meter øst for staldanlægget. Stougårdsvej 11 er beliggende cirka 135 meter vest for anlæggets ene gyllebeholder, som er overdækket og derfor overholder de generelle regler om overdækning af nye beholdere inden for 300 meter til nabobeboelse.

Lugtgeneafstanden for Stougårdsvej 11 er overholdt, idet boligen ligger længere væk end afstanden 1,2 gange geneafstand fra anlæggets lugtcentrum.

Lugtgeneafstanden for Stougårdsvej 19 er overholdt, idet boligen den korrigerede geneafstand kortere end vægtes gennemsnitsafstand mellem boligen og anlæggets lugtcentrum.

Lugtgeneafstande

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) – Geneafstanden	Beregnet gennemsnitsafstand fra anlæggets lugtcentrum	Nærmeste afstande til kanten af staldanlæg ³
Byzone / Sommerhus-område	426,23 meter ¹	> 1,2 *geneafstanden	985 meter
Samlet bebyggelse	247,31 meter ¹	> 1,2 *geneafstanden	1.150 meter
Enkelt bolig	A: 134,78 ¹ B: 54,29 meter ²	A:> 1,2 *geneafstanden B:134,27 meter	A:115 meter B:101 meter

¹Den ukorrigerede geneafstand (NY).

² Den vindkorrigerede geneafstand (FMK).

³ Nærmeste målte afstande.

Konsekvensområde

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 575 meter. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes, at være til gene for omkringboende.

Udbringning af husdyrgødning

Der vil forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringningen vil være begrænset til få dage om året og reguleres via de generelle bestemmelser i *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lugtberegningerne viser, at lovens maksimalt tilladte lugtgeneafstande er overholdt. Lugtberegningerne forudsætter at dyrene er fordelt i de staldafsnit med det angivne antal dyr på stald af gangen (stipladser), som angivet i afsnit 4.1. Denne fordeling skal derfor overholdes. Lugtbidraget fra staldene skal altid sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

Omrøring af gylle

Omrøring af gylle, udpumpning til gylleanlæg samt udbringning af husdyrgødning skal ske med størst mulig hensyn til omkringboende. Efter omrøring af gyllebeholderen skal der snarest og indenfor 7 døgn efter omrøringen sikres et stabilt flydelag.

Udbringning

I følge § 28 i *Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage* må husdyrgødning ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Overdækning

Den nyeste gyllebeholder ligger under 300 meter fra Stougårdsvej 11. Gyllebeholderen er overdækket og overholder derfor husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

6.2 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

Fluer

Der benyttes rovfluer til biologisk bekæmpelse af staldfluer. Rovfluerne forbliver i staldene, idet rovfluerne ikke kan flyve. Rovfluerne lever i gyllekanalerne og rovfluernes laver æder staldfluens larver.

Rotter

Der er aftalt bekæmpelsesprogram med Mortalin A/S. Der er opsat giftkasser rundt staldbygningerne. Området rundt bygningerne er renholdt, så skjulested for bl.a. rotter er minimeret. Rundt om bygninger er der etableret et cirka 1 meter bredt område med sten. Der er sået plænegræs ud til adgangsveje og pladser.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig. Bekæmpelse af fluer skal ske efter de retningslinjer, der anbefales af Statens Skadedyrs laboratorium. Disse opdateres løbende og det er ejers eget ansvar at holde sig ajour med de opdaterede anvisninger.

Rotter

Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Tilhold af rotter forebygges ved at rydde op udendørs, så der ikke er mulighed for at bygge rede eller finde føde. Der er ikke gode gemmesteder for rotter på anlægget.

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter Fødevarestyrelsen regler – d.v.s. i kølecontainer eller under kadaverkappe eller lignende og placeres et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for ådselædende dyr.

Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres i skyggefuldt og således placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer. Opbevaringen af døde dyr må ikke give anledning til uhygiejniske forhold, lugt- eller fluegener hos de omkringboende.

Det vurderes, at ejendommen overholder de gældende regler og anvisninger for skadedyr.

6.3 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

De væsentligste stationære støjkloder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, kompressorer, højtryksrensere, kornmølle, foderindblæsning og foderanlæg. Hovedparten af de stationære støjkloder er placeret inde i bygningerne.

Ventilationsanlæg.

Alle staldafsnit ventileres mekanisk. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Nærmeste nabo er placeret cirka 101 meter øst fra staldanlægget. Ventilationsanlægget vil køre hver dag året rundt.

Fremstilling af foder

Fremstilling af foder foregår i foderlade. Foderfremstilling foregår i lukket bygning. Støj vil primært komme fra møllen, samt fra kompressorer, som anvendes i forbindelse med fodringen. Foderfremstilling sker dagligt og typisk samlet varighed på 3 til 4 timer.

Transport

Støj fra transport kan forekomme fra lastbiler med foder, råvarer såsom korn og sojaskrå, samt mineraler og vitaminblanding. Der vil afhentes slagtesøer en gang om ugen samt afhentning af smågrise. Transport til og fra ejendommen er som den hidtil har været.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984⁵. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, da de mest støjende apparater er placeret indenfor afskærmning af bygninger. Støj fra brugen af markredskaber er primært sæson afhængigt og kan ikke undgås for den pågældende driftstype.

Kommunen forventer ikke, at driften af husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

Såfremt bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som efter godkendelse af kommunen skal gennemføres.

⁵ Ekstern støj fra virksomheder, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra november 1984.

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

Markarbejde

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Høst og korntørring

I forbindelse med høst, korntørring og levering af råvarer kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor bedriftens støj under normale forhold er maksimal. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger herom.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

Støjmåling kan maksimalt kræves en gang årligt.

6.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Til- og frakørsel fra ejendommen

Alle transporter af husdyrgødning, foder, brændstof, samt ind- og udlevering af dyr foregår via indkørslen fra Stougårdsvej.

Transportruter for husdyrgødning

Til bedriften hører i alt 2 ejede og 7 forpagtede ejendomme. Transporten af husdyrgødning foregår fra Stougårdsvej 13, Lådnehøjvej 8 og fra en gylletank i det åbne land under ejendommen Bråddenhøjvej 8A på *matrikel nr. 4vm Amstrup By, Hvorslev*. Tanken er beliggende på Amstrupvej overfor udbringningsareal 4-0 og 4-5.

Antallet af transporter

Antallet af transporter øges ikke væsentlig øget i ansøgt drift i forhold til nudrift. Transport med gylle og korn sker kun i sæsonen. De øvrige transporter fordeler sig over hele året. Nedenstående tabel viser antal skønnede transporter

Transporter	Før udvidelsen, pr. år	Efter udvidelsen, pr. år	Tidsrum
Foder	49	58	6-18
Gylle	303	343	6-18
Døde dyr	52	52	6-18
Afhentning af	52	52	5-18

smågrise			
Afhentning af søer	52	52	5-18
Fyringsolie	12	3 *	6-18
Diverse fragtmænd / renovation	52	52	6-18
I alt	572	612	

*der anvendes varme fra gyllekøling

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der er gode adgangsveje i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Hovedparten af transporterne til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af slagtesvin sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden. Transportveje for gylle er fastlagt, som det fremgår af kortet i bilag 6.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil også finde sted aften og nat i denne periode.

Kommunen vurderer, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til gene for beboerne i området. Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid afhænge af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn.

Transport af husdyrgødning til arealer beliggende over 10 km fra bedriftens gyllebeholdere skal foregå med lastbil. Der henvises til god landmandspraksis, således at al transport af husdyrgødning til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og rengjort udstyr ved transport gennem byer og landsbyer.

6.5 Støv

Miljøteknisk redegørelse

Der vil forekomme udsendelse af støv fra staldventilationen, transport til og fra ejendommen, påfyldning af siloer og ved brug af foderblandeanlægget. Støvet fra dyrene vil i nogen grad afsættes inde i staldene, og en mindre del af støvet vil komme med ventilationsluften ud af bygningen. Støvet vil dels falde i nærheden af staldbygningerne og dels blive opfanget i læhegn og beplantning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Støv fra anlægget vurderes kun at forekomme i begrænset omfang. Der forventes ingen væsentlig problemer med støv fra projektet. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld kørsel og de bedste metoder til i overførsel af foder til siloer.

6.6 Lys

Miljøteknisk redegørelse

Der er opsat belysning meget få steder. Denne belysning er sensorstyret. Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, normalt i tidsrummet 6-20.

Kommunens bemærkninger og vurdering

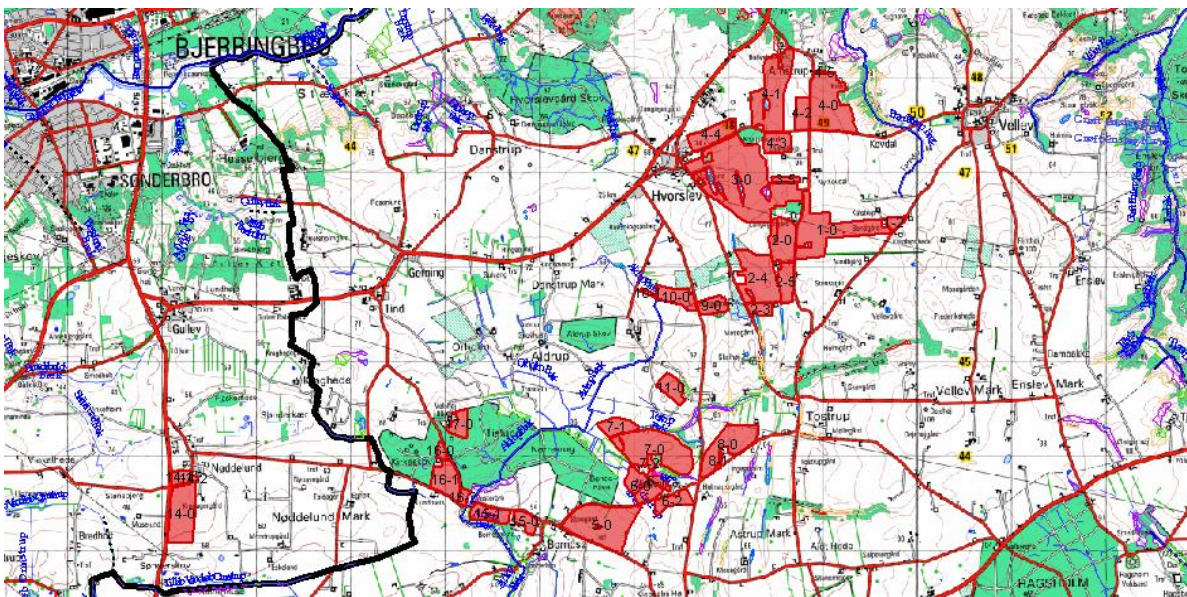
Der forventes ingen væsentlig problemer med lysforhold fra projektet.

7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø

7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

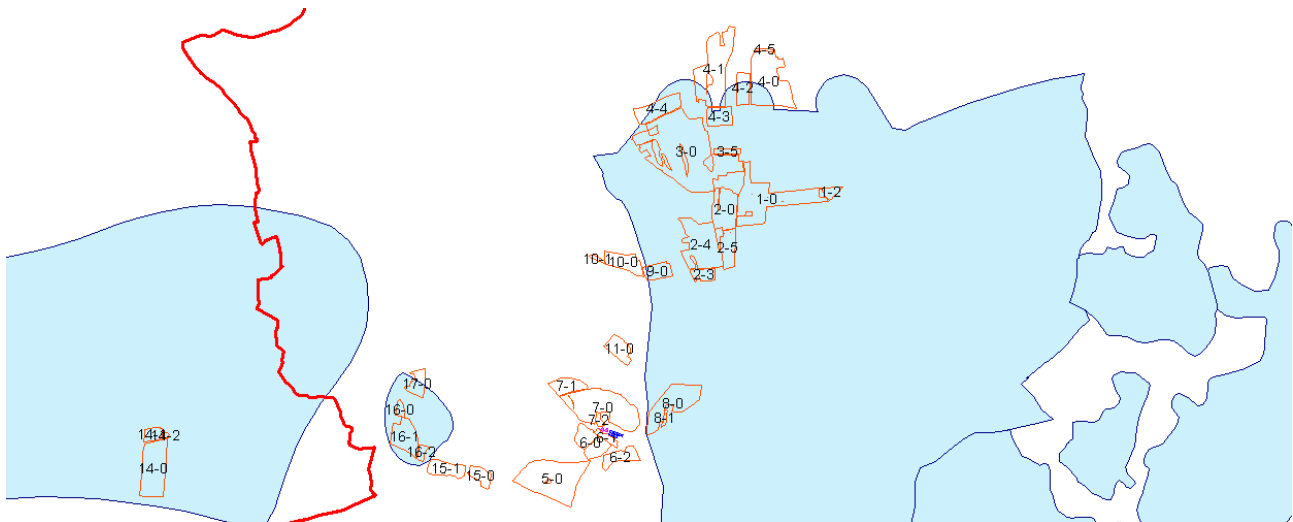
Geografisk beliggenhed

Til bedriften hører 343,56 hektar udbringningsarealer. 19,41 hektar er beliggende i Viborg Kommune og resten i Favrskov Kommune. Udbringningsarealerne er beliggende syd for Ulstrup omkring Hvorslev, Vidstrup og Borridsø i Favrskov Kommune, samt ved Nøddelund i Viborg kommune.

Nitratfølsomme indvindingsområder

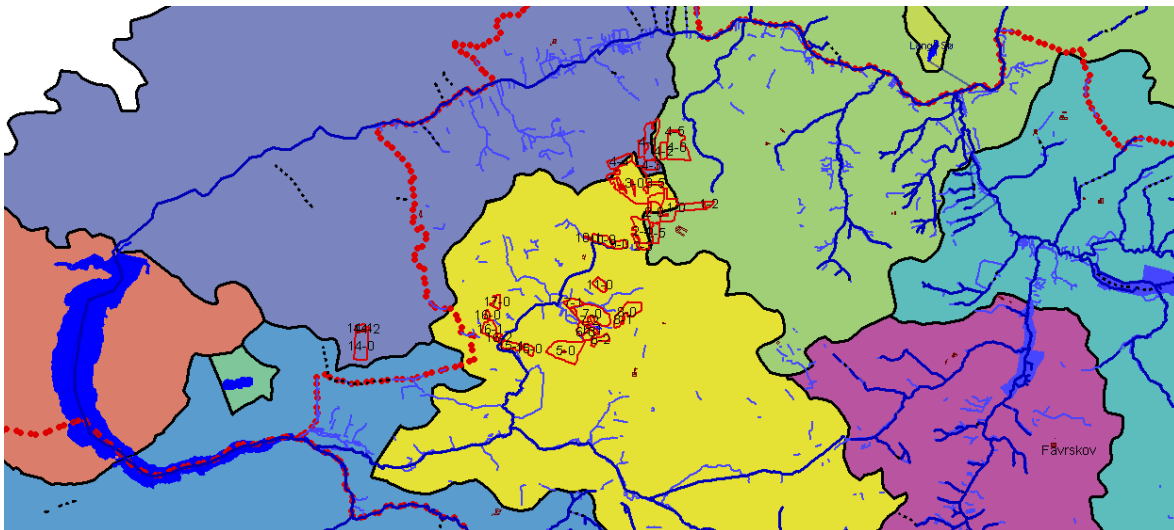
238,66 hektar af bedriftens udbringningsarealer ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, jævnfør nyeste viden. Af disse er 19,41 hektar beliggende i Viborg Kommune, imens resten ligger i Favrskov Kommune.

Nitratfølsomme indvindingsområder jævnfør nyeste viden

Afstrømning

Alle bedriftens 343,56 hektar udbringningsarealer ligger inden for oplandet til naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og omfattet af *Vandplan 2010-2015 Randers Fjord*. Cirka 58 hektar af udbringningsarealerne afvander til Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø og cirka 286 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø via Borre Å's opland.

Afstrømningsveje fra udbringningsarealer via Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø 1) Fra Tangeværket til Ulstrup, ID 1049 (blå) og fra Ulstrup til Randers Inderfjord, ID 1013 (grøn), samt 3) via Tange sø og Borre Å's opland, ID 1084 (gult).

7.2 Grundvand

Miljøteknisk redegørelse

Ejendommen forsynes med vand fra Vesterbro Vandværk. Der er ikke registreret nogen aktiv vandforsyningsboring eller – brønd på ejendommen og der er ingen tilladelse til markvanding.

Ansøger har valgt S2 og S4 sædskifter og der er i ansøgningen regnet med 4 % ekstra efterafgrøder. I følge ansøgningen reduceres udvaskningen fra markerne med 1 mg nitrat/l ved den ansøgte drift i forhold til nudriften. Ansøgt drift har en udvaskning på 65-67 mg nitrat/l på alle arealer i nitratfølsomme indvindingsområder.

Drikkevandsinteresser og nitratsårbarhed

Udbringningsarealerne, marknr. 3-0, 4-3, 3-5, 1-0, 1-2, 2-0, 2-5, 2-3, 2-4, 9-0, 8-0, 8-1, i alt 150, 78 hektar ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), i nitratfølsomt indvindingsområde, jævnfør nyeste viden. Disse arealer ligger indenfor indsatsområde Hvorslev, hvor statens kortlægning er næsten færdig, og hvor der således ikke foreligger en vedtaget indsatsplan endnu.

Udbringningsarealerne, marknr. 16-0, 16-1, 16-2, 17-0, i alt 16,2 hektar ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), jævnfør nyeste viden. Disse arealer ligger i nitratfølsomt indvindingsområde og indenfor et område med en vedtaget indsatsplan: *Indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet for Bjerringbro Nord og Syd*.

Udbringningsarealerne mark nr. 4-0, 4-1, 4-2, 4-4, 4-5, i alt 52,27 hektar ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), samt i nitratfølsomt indvindingsområde til et alment vandværk.

Udbringningsarealerne mark nr. 10-0, 10-1, 15-0, 15-1, 5-0, 6-0, 6-1, 6-2, 7-0, 7-1, 7-2, 11-0 ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), som ikke er nitratfølsomt.

Arealer i Viborg Kommune:

Udbringningsarealerne mark nr. 14-0, 14-1, 14-2, i alt 19,41 hektar ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD og i nitratfølsomt indvindingsområde, jævnfør nyeste viden.

Boringer

Mark nr. 16-0, 16-1 og 16-2 ligger helt indenfor og mark 17-0 ligger delvis indenfor indvindingsoplandet og det grundvandsdannende opland til Vesterbro Vandværk. Hele oplandet er nitratfølsomt indvindingsområde. De dyrkningsfrie 10 meter og 25 meter zoner er overholdt.

Mark 3-0, 4-1 og 4-4 ligger delvis i indvindingsoplandet til Hvorslev Vandværk. Den dyrkningsfrie 25 meter zone skal iagttages overholdt.

Der er ingen ikke-almene vandværksboringer på eller nær udbringningsarealerne. Der ligger også en række enkeltindvindere i området. Deres boringer ligger ikke problematisk i forhold til ansøgningen.

Tre boringer til Region Midt's forureningsundersøgelser af Hvorslev Losseplads ligger i mark 3-0: DGU nr. 68.896, 68.941 og 68.942. Der køres udenom de 2 boringer, men der er ingen beskyttelseszone, hvilket er i overensstemmelse med deklARATIONEN for boringerne af 23.5.2000.

Kommunes bemærkninger og vurderinger

Ansøger har valgt S2 og S4 sædskifter og der er i ansøgningen regnet med 4 % ekstra efterafgrøder. Dette betyder, at der skal stilles vilkår om etablering af 13,7 hektar ekstra efterafgrøder.

Arealer i OSD

For de marker, der ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, skal der i særlig grad tages hensyn til beskyttelsen af grundvandet, idet det er fra disse områder, at fremtidens drikkevandsforsyning skal sikres. Her beskrives der i særlige indsatsplaner, hvordan det skal ske. Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i området. Indsatsplanen forventes vedtaget inden 2018 og vil på det tidspunkt sætte målsætning for udvaskning af nitrat til grundvandet og rammer for miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Ved en efterfølgende revurdering af miljøgodkendelsen vil indsatsplanen kunne indeholde mål og retningslinjer, som skal iagttages. På nuværende tidspunkt vurderes det alene, om nitratudvaskningen giver anledning til yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat.

Markerne 3-0, 4-3, 3-5, 1-0, 1-2, 2-0, 2-5, 2-3, 2-4, 9-0, 8-0, 8-1 ligger i nitratfølsomme områder og påvirker samme grundvandsmagasin. Da den gennemsnitlige nitratudvaskning fra arealerne i henhold til beregninger fra ansøgningsystemet falder fra 68 mg nitrat/l i nudrift til 67 mg nitrat/l i ansøgt drift vurderes projektet ikke at give anledning til en yderligere påvirkning af nitrat til grundvandsressourcen i området.

Udvaskningen i det ansøgte projekt er over 50 mg nitrat/l, som er kvalitetskravene for grundvand. Hvorvidt den samlede udvaskning i hele området er kritisk i forhold til kvalitetskravet vurderes i forbindelse med indsatsplanlægningen. Foreløbig vurderes, at det ansøgte projekt i sig selv ikke giver anledning til en yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat i området, hvor udbringningsarealerne er placeret.

Arealer i OD

For de marker, der ligger i område med drikkevandsinteresser, skal der tages hensyn til drikkevandsboringer. Særligt, hvor de er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde. Det generelle krav til nitratudvaskningen er, at den ikke må øges i de nitratfølsomme områder.

For de udbringningsarealer, der ligger i nitratfølsomt område, vurderes det generelle krav at være opfyldt.

En del af de udbringningsarealer i OD, der ligger i nitratfølsomt område, er omfattet af *Indsatsplan Bjerringbro Nord og Syd*. Den har som vilkår, at udvaskningen ikke må øges i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug. For de øvrige udbringningsarealer i nitratfølsomme OD skal det generelle krav være opfyldt.

Udvaskningen i det ansøgte projekt er over 50 mg/l, som er kvalitetskravet for drikkevand. Vesterbro og Hvorslev vandværkers indvindingsoplande er sårbare overfor påvirkning med blandt andet nitrat fra jordoverfladen. De udbringningsarealer, der ligger indenfor indvindingsoplandet vil således kunne bidrage med påvirkning heraf.

I en miljøgodkendelse som denne, kan der dog alene stilles vilkår om, at der ikke må være en merbelastning, når udvaskningen overstiger 50 mg/l.

Da den gennemsnitlige nitratudvaskning fra arealerne i henhold til beregninger fra ansøgningsystemet falder med 1 mg nitrat/l i forhold til nudrift, vurderes projektet ikke at give anledning til en yderligere påvirkning af indvindingsoplandet til Vesterbro og Hvorslev vandværker.

7.3 Vandløb og søer

Miljøteknisk redegørelse

Vandløbsnære arealer

Flere af arealerne ligger helt vandløbsnært ved Vidstrup Bæk, Tostrup Bæk, og Aldrup Bæk som er målsat "god økologisk tilstand" i Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, samt ved unavngivne tilløb til disse.

Vandløbene Vidstrup Bæk og Tostrup Bæk afvander til Borre Å via Aldrup Kær og Aldrup Bæk.

Placering af udbringningsarealer fremgår af bilag 5. En mere detaljeret beskrivelse af afstrømningsforholdene fremgår desuden af fosforrisikovurderingen i bilag 1.

Vidstrup Bæk + tilløb til Vidstrup Bæk: mark 6-0 og 6-1

Mark 6-0 og 6-1 ligger lige syd for anlægget. Mark 6-0 er delt af et tilløb til Vidstrup Bæk og ligger samtidig ned til Vidstrup Bæk. Mark 6-1 ligger oven for mark 6-0 nærmest anlægget. Begge marker skråner svagt ned imod henholdsvis tilløb og Vidstrup Bæk.

Tostrup Bæk: Mark 7-0 og 7-1.

Mark 7-0 og 7-1 er beliggende lige nordvest for anlægget mellem vandløbene Tostrup Bæk og Vidstrup Bæk.

Aldrup Bæk: 2-3, 10-0, 10-1, 15-1 og 16-2.

Mark 2-3, 10-0 og 10-1 er beliggende nord for anlægget og Aldrup Kær ved Aldrup. Mark 2-3 er beliggende ved et unavngivet vandløb, der ligner et delvist tørlagt tilløb til Aldrup Bæk.

Mark 15-1 og 16-2 er beliggende syd for anlægget og Aldrup Kær ved Borridsø. Mark 15-1 skråner svagt ned mod Aldrup Bæk og en § 3 eng og sø (id.eng-1309, sø-1310). Mark 16-2 ligger langs med § 3 mose (id. 1312).

Unavngivet vandløb: 2-4 og 2-5

Mellem markerne 2-4 og 2-5 ligger et unavngivet vandløb.

Unavngivet vandløb: Mark 11-0

Mark 11-0 ligger langs med mindre unavngivet vandløb/grøft og § 3 eng (id.1278)

Søer ved udbringningsarealer

Der findes flere § 3 søer i områderne omkring udbringningsarealerne 15-1, 7-0, 4-1, 3-0, 2-3 og 2-4.

Mark 15-1 cirka 7,5 meter syd for marken er sø-1310 beliggende i en § 3 eng. Søen beskyttes af engen.

Mark 7-0 umiddelbart nord for anlægget (sø-1315).

Mark 4-1 syd for Hvorslev (id.sø-2515.)

Mark 3-0 syd for Hvorslev:

I mark 3-0 ligger der flere § 3 søer, hvoraf nogle tidligere har været forbundne af grøfter (id. Sø-2506, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512 og mose-2507).

Mark 2-3 Ligger ned til § 3 sø. (id. Sø-2496).

Mark 2-4 omkranser en § 3 sø (id. Sø-2499).

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløbsnære arealer

Udbringningsarealerne skråner på intet sted stærkt ned mod vandløb eller vandhuller, det vil sige hældning < 6 grader.

Tab af udbragt husdyrgødning til vandløbene og søer under kraftige regnskyl vurderes særligt at kunne udgøre en risiko på vandløbsnære arealer bestående på fed lerjord eller fra stærkt skrånede arealer.

Areal 6-0, 7-0, 7-1, 10-0, 10-1, 16-2 ligger nær vandløb i afstande på under 20 meter fra vandløbene. Arealerne er forholdsvis plane og skråner ikke over 6 grader ned imod vandløbene.

Søer ved udbringningsarealer

Ingen af vandhullerne er beliggende på skrånede terræn.

Dyrkningsfrie bræmmer

Alle vandløbene er omfattet af 2 meter bræmmer og udbringningsarealerne skråner på intet sted stærkt ned mod vandløb eller vandhuller, det vil sige at hældning er mindre end 6 grader. Der er ikke fundet meget svære lerjorde helt vandløbsnært, eller særligt beskyttede arter i vandløb og søer ved udbringningsarealerne. Favrskov kommune vurderer derfor, at vandløbene tilstrækkeligt beskyttede.

Randzonenloven

Den 1. september 2012 træder Randzonenlovens⁶ bestemmelser om udvidelse af bræmmerne langs vandløb og søer. Vandløbene og søerne ovenfor skønnes at være omfattet af Randzonenloven. Af tekniske årsager har det imidlertid ikke i forbindelse med denne afgørelse om miljøgodkendelse været muligt at udtage disse arealer fra udbringningsarealerne, idet det først skal afklares helt præcist, hvor brede bræmmer der skal udtages på denne bedrift. Udgangspunktet i Randzonenlovens § 1 er at bræmmerne være 10 meter brede for alle åbne vandløb og søer over 100 m², men loven indeholde også nogle undtagelsesbestemmelser. Denne vurdering foretages ikke af kommunen. Der er taget højde for den nye Randzonenlov i via vilkår nr. 2.12.1, 2.12.2 og 2.12.3.

⁶ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner.

7.4 Vandoplande

Miljøteknisk redegørelse

Randers Fjord

Alle de 343,56 hektar udbringningsarealerne afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Afvandingen fra Favrskov Kommune sker via deloplandet Randers Fjord, fra Randers til Mellerup, som udgør en stor del af hovedvandopland nr. 1.5 Randers Fjord.

Randers Fjord er kendetegnet ved at være en meget sårbar recipient overfor tilførsel af både fosfor og kvælstof.

Det fremgår af Vandplan 2010-2015 for Randers Fjord, at miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke er opfyldt for hovedvandopland 1.5 Randers Fjord.

Dette skyldes især udvaskningen af kvælstof og fosfor fra landbruget i oplandet.

Vandplanen for Randers Fjord dækker 325.000 hektar. Landbrugsjord udgør cirka 71 % af oplandet, hvilket er 8 % mere end landsgennemsnittet. For kvælstof udgør landbrugsbidraget alene 66 % af det samlede bidrag fra det åbne land. For fosfor udgør det samlede bidrag fra det åbne land 77 % (landbrug, spredt bebyggelse mv.).

I første vandplanperiode er der planlagt forskellige indsatser for kvælstof og fosfor, der samlet set skal reducerer tilførsel af kvælstof og fosfor til søer og vandløb inden for oplandet til Randers Fjord med 577 tons kvælstof og 13,3 tons fosfor (*Vandplan 2010-2015 Randers Fjord*, tabel 1.3.1).

Enhver øget udledning af kvælstof til recipienten vil derfor være i strid med planen. Herudover skal fosfortilførslen reduceres, især fra de diffuse kilder (som landbruget), for at kunne opnå en god økologisk tilstand i fjorden. En manglende forebyggelse af fosfortab til kystvandoplandet eller søerne inden for hovedvandoplandet, vil være i strid med vandplanen.

De indsatser, der planlægges gennemført for vandløbene og søerne inden for hovedvandoplandet, vil også kunne bidrage med en reduktion af fosfortilførslen til kystvandene. I følge vandplanen er indsatserne estimeret til at kunne give en reduceret af udvaskning med 460 tons kvælstof til fjorden i første planperiode.

Kystopland	Tons N/år	Tons P/år
Randers Fjord	3.352,5	99,32

Den gennemsnitlige totale årlige udvaskning af kvælstof og fosfor til Randers Fjord, opgjort som fremskrevne for baseline 2015. Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, tabel 2.4.8

Tange Sø

Cirka 286 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø via Borre Å' s opland. Ingen af arealerne ligger inden for selve oplandet til Tange Sø.

Oplandet til selve Tange Sø udgør i alt 170.322 hektar.

Det fremgår af Vandplan 2010-2015 for Randers Fjord at miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke er opfyldt for Tange Sø. Dette skyldes blandt andet ekstern belastning med fosfor til søen fra diffuse kilder som f.eks. landbrug, men også intern belastning med fosfor, spildevand fra spredt bebyggelse, spildevand fra fælles kloak, regnvandsbetingede udløb til søen, samt miljøfremmede stoffer.

I første vandplanperiode er der ikke planlagt nogen indsats for Tange Sø. Miljømålet er fastlagt til "godt økologisk potentiale" Årsagen er, at det endnu ikke er afklaret, hvilken teknisk løsning, der skal vælges i forhold til at skabe passage for faunaen i vandløbene og søens fremtidige status som vandkraft sø.

Vandplanens retningslinje nr. 5 om fosfor fastlægger, at der skal tilstræbes en fortsat reduktion af fosfortilførslen fra diffuse kilder og punkt kilder for deloplande, hvor der ikke er fastlagt specifikke krav. Dette er gældende for Tange Sø.

Da Tange Sø samtidig er udpeget som badevand, skal vandkvaliteten kunne leve op til badevandsdirektivets bestemmelser om tilfredsstillende kvalitet, jævnfør vandplanens retningslinje nr. 35. Denne retningslinje vedrører primært en begrænsning af spildevandsudledningen til søen.

En manglende forebyggelse af fosfortab til søen vil være i strid med vandplanens retningslinjer 1-5, samt retningsline nr. 35 om badevandskvalitet.

Søopland	Tons P/år
Tange Sø	36.870 kg P

Fosfortab til Tange Sø, Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, tabel 2.4.6

Kommunens Bemærkninger og vurderinger

KVÆLSTOF

Randers Fjord

Det generelle beskyttelsesniveau

Den del af Favrskov Kommune, der afvander til Randers Fjord er indplaceret i nitratklasse 0 (kvælstofreduktionspotentiale 76 % - 100 %). Intervallet er baseret på gennemsnittet for større oplande.

Det generelle beskyttelsesniveau er overholdt, idet kvælstofudvaskningen i ansøgt drift er beregnet til 53,4 kg N/ha/år og den maksimalt tilladte kvælstofudvaskning ved en indplacering i nitratklasse 0 til 55,6 kg N/ha/år.

Kvælstofreduktionspotentiale

Noget af det kvælstof der udvaskes fra rodzonen, udvaskes til Randers Fjord. Den faktiske mængde afhænger af kvælstofreduktionen fra mark til fjord.

Kommunen er kendetegnet ved at bestå af mange vandløbsnære arealer, som er placeret nedstrøms søer, der ellers ville have en selvrensende effekt på kvælstof. Det er Favrskov Kommunes faglige vurdering, at

kvælstofreduktionen fra mark til fjord er lavere i de dele af Favrskov Kommune, der ligger nedstrøms Tange Sø end de arealer, der ligger opstrøms Tange Sø.

Dette er i overensstemmelse med vandplanen, hvor de landbrugsrelaterede indsatser for kvælstof også er placeret nedstrøms Tange Sø med henblik på opnåelse af størst mulige miljøeffekt.

Det vurderes samtidig, at er en kvælstofreduktionspotentiale på 100 % ikke realistisk under praktiske forhold på grund af de mange vandløbsnære arealer i kommunen.

Vurderingerne i forhold habitatdirektivet nedenfor er derfor foretaget under hensyntagen til forsigtighedsprincippet. Der er anvendt en indplacering i nitratklasse II for arealer nedstrøms Tange Sø og nitratklasse 0 for arealer opstrøms Tange Sø. Samtidig er der anvendt de laveste kvælstofreduktioner for hver af de to nitratklasser:

- Nitratklasse 0 (kvælstofreduktionspotentiale 76 % - 100 %), og
- Nitratklasse II (kvælstofreduktionspotentiale 51 % - 75 %)

Vandplan 2010-2012 Randers Fjord

De 58 hektar af bedriftens udbringningsarealer, der er beliggende nedstrøms Tange Sø, ligger inden for det område, der i *Vandplan 2012-2015 Randers Fjord* er udpeget til placering af de kvælstof relaterede indsatser.

En hver øget udledning af kvælstof vurderes derfor, at være i strid med vandplanen, jævnfør vandplanens retningslinie nr. 1-5, samt miljømålslovens⁷ §§ 11 og 12.

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er til 53,9 kg N/ha/år for nudrift og 53,4 kg N/ha/år i ansøgt drift. Hvilket svarer til et fald på 172 kg total N ud af rodzonen.

Habitatdirektivet

I følge Habitatdirektivet må projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre planer og programmer være til hindre for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for habitatområdet ved Randers Yder Fjord.

Projektet skal med hensyn til kvælstof vurderes på grundlag af forskellen mellem udvaskning i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning (planteavlsbrug).

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er beregnet til 53,4 kg N/ha/år for ansøgt drift og for et tilsvarende planteavlsbrug til 48,9 kg N/ha/år. Merudvaskningen fra husdyrbruget i forhold til ren planteavl udgør således 4,5 kg N/ha/år.

En øget total udledning af kvælstof til vandområdet *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* fra husdyrgødning på over 1 % vil kunne være til skade for habitatområdet og til hindre for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af habitatområder, jævnfør DMU.

Kvælstofudvaskning ved brug af husdyrgødning i ansøgt drift estimeret til, at udgøre 0,13 promille af den gennemsnitlige totale kvælstofudledning til Randers Fjord.

⁷ Bekendtgørelse af lov nr. 932 af 24. september 2009) om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven)

Der er derfor Favrskov kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hindre for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord 1.5* Randers Fjord i forhold til udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne.

Beregningerne fremgår af skemaet nedenfor:

Beregningsforudsætninger	Ansøgt drift
Areal til udbringning i alt, ha	343,56 hektar
Kvælstofreduktionspotentiale, nedstrøms Tange Sø, N-klasse II	51 % - 75 %
Kvælstofreduktionspotentiale, opstrøms Tange Sø, N-klasse 0	76-100 %
Areal til udbringning nedstrøms Tange Sø	58 hektar
Areal til udbringning opstrøms Tange Sø	286 hektar
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, ansøgt drift (kg N/ha/år)	53,4 kg N/ha/år ¹
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, planteavl (kg N/ha/år)	48,9 kg N/ha/år ²
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, husdyrgødning (kg N/ha/år)	4,5 kg N/ha/år
1. N-tab fra arealer <i>nedstrøms</i> Tange Sø til Natura 2000 området, kg N/år: (Kvælstofudvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år) * (Udbringningsareal, ha) * 0,49 = 4,5 kg N/ha/år * 58 ha * 0,49 =	128 Kg N/år
2. N-tab fra arealer <i>opstrøms</i> Tange Sø til Natura 2000 området, kg N/år: (Kvælstofudvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år) * (Udbringningsareal, ha) * 0,24 = 4,5 kg N/ha/år * 286 ha * 0,49 =	309 Kg N/år
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år i alt = (128 Kg N/år + 309 Kg N/år) =	437 Kg N/år
Kvælstofudvaskning til Randers Fjord, Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, tabel 2.2.8	3.352.500 Kg N/år
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, %	0,13 promille
Afskæringskriterie, meget sårbar recipient (miljømål: "god økologisk tilstand")	1 %

¹ Beregnet ud fra IT-ansøgningssystemet standardssædskifter for ansøgt drift.

² Beregnet for et planteavlsbrug efter anvisningerne i Miljøstyrelsens Vejledning (Det vil sige ud fra IT-ansøgningssystemet standardssædskifter for planteavl + handelsgødning + 0 % ekstra efterafgrøder + ingen tilførsel af husdyrgødning).

FOSFOR

Det generelle beskyttelsesniveau

I ansøgt drift tilføres der i gennemsnit 22,7 kg P/ha/år med husdyrgødning til bedriftens arealer, og der fraføres i gennemsnit 25,9 kg P/ha/år med afgrøderne. Arealerne er på baggrund jordtypen i pløjelaget, dræning og fosfortal indplaceret i fosforklasse 0-III. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte (her S2 og S4) den deraf beregnede normoptagelse af fosfor, og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning.

Bedriftens maksimale tilladte fosforoverskud i ansøgt drift og det faktiske fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P/ha/år. Lovens generelle beskyttelsesniveau er dermed overholdt. De enkelte arealers indplacering i fosforklasser fremgår af bilag 1.

Fosforrisikoarealer

Der er foretaget en konkret fosforrisikovurdering af de enkelte arealer, som fremgår af bilag 1. Ingen af arealerne der afvander til Randers Fjord og Tange Sø, vurderes at være særlige risikoarealer i forhold til tab af fosfor.

Efter implementering af Randzonenloven skal der udtages ekstra dyrkningsfrie bræmmer langs alle vandløb - det vil sige vandløb og grøfter, der er omfattet af vandløbsloven. Der er taget højde for den kommende implementering af Randzonenloven i vilkår 2.12.9, 2.12.10 og 2.12.11.

Fosfor overskud

Bedriftens fosforoverskud kan i sig selv teoretisk set udgøre en risiko for tab af fosfor til vandmiljøet, idet fosfor der ophobes i pløjelaget senere hen kan tabes igen ved en fortsat dyrkning af jorden.

Bedriftens gennemsnitlige fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P per hektar per år. I løbet af en 20-årig periode øges forventes projektet at bidrage med en forøgelse i pløjelaget indhold af fosfor med 3,3 %.

Randers Fjord

Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget udgør i alt 11,34 kg. Dette svarer til 0,01 % af den samlede fosforudledning til Randers Fjord ud fra den nyeste i viden i *Vandplan 2010-2015 Randers Fjord*.

En forøgelse af fosfortabet til vandområdet *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* 1.5 fra husdyrgødning på over 1 % vil kunne være til hindre for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af habitatområdet, jævnfør Miljøstyrelsen vejledning.

Bedriftens fosfortab er beregnet til at udgøre 0,01 % af den gennemsnitlige totale fosforudledning til Randers Fjord. En forøgelse af bedriftens fosfortab med 0,01 %, vurderes ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for forringelse af tilstanden i Randers Fjord.

Der er derfor Favrskov kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hindre for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* 1.5 Randers Fjord i forhold til tab af fosfor fra udbringningsarealerne.

Tange Sø

Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget til Tange Sø udgør i alt 9,44 kg. Dette svarer til 0,03 % af den samlede fosforudledning til Tange Sø ud fra den nyeste i viden i *Vandplan 2010-2015 Randers Fjord*.

Tange Sø skal i henhold til vandplanens retningslinie nr. 35 kunne overholde badevandsdirektivets vandkvalitetskrav. En væsentlig øget tilførsel af fosfor til søen vil forringe mulighederne for, at vandkvaliteten kan overholde badevandsdirektivets vandkvalitetskrav. Tange Sø vurderes derfor, at være en meget sårbar recipient i forhold til fosfor.

En forøgelse af bedriftens fosfortab med 0,03 %, vurderes dog ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for forringelse af badevandskvaliteten i Tange Sø eller opnåelse af miljømålslovens krav om "god økologisk tilstand".

Beregning af risikoen for tab af fosfor til vandoplandene Randers Fjord og Tange Sø fremgår af tabellen fra det ansøgte projekt fremgår af tabellen på nedenfor.

Beregningsforudsætninger	Randers Fjord	Tange Sø
Areal til udbringning i alt, ha	343,56 hektar	
Fosforoverskud i kg P/ha/år	3,3	3,3
Beregningsperiode	20 år	20 år
Forøgelse af fosforindholdet i pløjelaget : (Fosforoverskud (kg P/ha/år) * 20 år) * 100 % = 2000 kg P/ha pløjelag ¹	3,3 %	3,3 %
Worst case udvaskning ¹	1 kg P per hektar	1 kg P per hektar
Worst case P-tab i kg fra husdyrbruget: udbringningsareal (ha) * 1 kg P/ha* % forøgelse =	11,33 Kg P	9,44 Kg P
	99.320 kg P ²⁾	36.870 kg P ³⁾
Husdyrbrugets fosfortab til søoplandet: kg P worst case/ Samlede P-udvaskning til Randers Fjord * 100 % =	0,01 %	0,03 %
Afskæringskriterie	1 %	1 %

- 1) Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en andel af bedriftens fosforoverskud, der reelt vil tilføres recipienten. I landbrugsjord er der ophobet i gennemsnit 2.000 kg P per hektar i de øverste 25 cm. Tabsniveauet ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha (se seneste DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning for uddybning). Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt (Kronvang et al 2005). Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Et overskud på f.eks. 5 kg P/ha i en godkendelsesperiode på 8 år vil altså forøge jordens indhold med ca. 2 %. I hele afskrivningsperioden på 20 år vil det forøges med 5 %. Udvasningen må formodes at bliver forøget med mere end de 2-5 % pga. øget mætning, men det kan antages at blive opvejet af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen, typisk i ,1 meters dybde også kan ophobes fosfor, og at udvaskning fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen. (Kilde Miljøstyrelsens digitale vejledning)
- 2) Tabel 2.2.8 i Vandplan 2010-2015 Randers Fjord.
- 3) Tabel 2.2.6 i Vandplan 2010-2015 Randers Fjord.

Kumulation

Inden for hovedvandoplandet 1.5 Randers Fjord er husdyrtrykket faldet med 4,6 % i perioden 2007-2011.

Da udviklingen i husdyrtrykket inden for kystoplandet 1.5 Randers Fjords har været faldende siden 2007 er det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter ikke til hindre for opnåelse af bevaringsstatus for Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord eller opnåelse af

Vandplanens miljømål "god økologisk tilstand" i forhold til udvaskningen af kvælstof eller risikoen for tab af fosfor fra bedriftens arealerne.

Samlet vurdering i forhold til Randers Fjord

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at projektet ikke er i strid med de fastlagte retningslinjer eller implementeringen af de landbrugsrelaterede indsatser i Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, idet projektet ikke i kumulation med andre projekter medfører en samlet øget udvaskning af kvælstof eller øget risiko for tab af fosfor til Randers Fjord og Tange Sø, der kan være til hindre for målopfyldelserne efter miljømålsloven eller sikring af gunstig bevaringsstatus efter habitatdirektivet.

Der er taget højde for vandplanens retningslinie nr. 1- 5, samt retningslinie 35 på følgende måde:

- Der er ingen merudvaskning af kvælstof fra rodzonen til grundvandsforekomster i ansøgt drift i forhold til nudrift
- Der er foretaget en konkret fosforrisikovurdering af de enkelte arealer og stillet de nødvendige vilkår til det maksimalt tilladte fosforoverskud per hektar.
- Der er foretaget en konkret vurdering af fosforrisikoarealer.
- Der er taget højde for den nye Randzonestrøelse i via vilkår nr. 2.12.1, 2.12.2 og 2.12.3.
- Den total udledning af kvælstof og den maksimale risiko for tab af fosfor til overfladevand fra husdyrgødning udgør under 1 % de totale udledninger af fosfor og kvælstof til habitatområdet – projektet er derfor ikke i sig selv til skade for eller til hindre for opnåelse af opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* eller vandplanens miljømål "god økologisk tilstand" for Randers Fjord.
- Udviklingen i husdyrtrykket har været faldende inden for oplandet til Randers Fjord siden 2007. Den total udledning af kvælstof og den maksimale risiko for tab af fosfor til overfladevand fra det ansøgte projekt er derfor ikke i kumulation andre projekter til skade for eller til hindre for opnåelse af opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* eller vandplanens miljømål "god økologisk tilstand" for Randers Fjord.

7.5 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse

Gennemsnitsdepositionen af kvælstofkomponenter i Favrskov Kommune er 15 kg N/ha/år, i 2009. Lokalt ved anlægget er ammoniakdepositionen 14,1 kg N/ha/år (beregnet i 10x10 km grid).

De seneste depositionsregninger kan ses på hjemmesiden:

<http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>

Den samlede emission fra anlægget er beregnet til: 3.759,46 kg N/år.
Meremissionen fra anlægget er beregnet til: 659,13 kg N/år.

Natura 2000

Anlæg

Nærmeste EF-habitat område er *Gudenå og Gjærn Bakker (H45)* beliggende cirka 7.500 meter syd for anlægget.

Udbringningsarealer

Nærmeste EF-habitat område *Gudenå og Gjærn Bakker (H45)* er beliggende cirka 3.700 meter fra nærmeste udbringningsareal.

§ 7 naturtyper:

Anlæg

Anlægget er ikke beliggende indenfor bufferzone. Der er cirka 2.700 meter, mod sydvest til nærmeste overdrev, som udløser bufferzone.

Udbringningsarealer

Udbringningsareal 1-0, 1-2, 4-0, 4-1, 4-2, 4-3, 4-5 er beliggende helt eller delvis indenfor bufferzoner til et § 7 overdrev (id. 2433) og en § 7 hede (2340).

- *§ 7 beskyttet overdrev (id. 2433)*: Arealet er besigtiget 1.8.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: mark-frytle, vellugtende gulaks, håret høgeurt, almindelig kamgræs, liden klokke.
- *§ 7 beskyttet hede (id. 2340)*: Arealet er besigtiget 25.5.2009 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: blåbær, ene, mark-frytle, vellugtende gulaks, hedelyng, almindelig kongepen, revling, lyng-snerre, pille star, sand star, tormentil og tyttebær.

§ 3 beskyttet natur:

Anlæg

Der ligger en del § 3 beskyttede naturtyper inden for 1.000 meter fra anlægget.

1) § 3 naturarealer umiddelbart nord for anlægget:

- *§ 3 beskyttet eng (id. 1276)*: Arealet er besigtiget d. 21.7.2011, og her vurderet til at have en dårlig værdisætning.
- *§ 3 beskyttet sø (id. 1315)*: Arealet er besigtiget 21.7. 2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning.
- *§ 3 beskyttet mose (id. 1280)*: Arealet er besigtiget 21.7. 2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning.

2) § 3 naturarealer beliggende cirka 880 meter nord for anlægget:

- § 3 beskyttet eng (id. 1278*): Ikke besigtiget.

3) Langs Tostrup bæk, nærmeste areal til anlægget beliggende 400 meter mod nord.

- § 3 beskyttet eng (1274*): Arealet er besigtiget 18.7.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: skov-angelik, eng-forglemmigej, skov-kogleaks, sump kællingetand, top star, kær tidsel og muse-vikke.
- § 3 beskyttet overdrev (id. 1275*): Arealet er besigtiget 1.8.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: vellugtende gulaks, liden klokke, almindelig kællingetand og muse-vikke. **Ammoniakberegninger. Merdeposition = 0,3 kg N/ha, Totaldeposition = 1,7 kg N/ha**
- § 3 beskyttet sø (id. 1815): Arealet er besigtiget i 1993 og vurderet til at have en ringe værdisætning.
- § 3 beskyttet overdrev (id. 1277): Arealet er besigtiget 18.7.2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: blåhat, liden klokke.
- § 3 beskyttet mose (id. 1279): Arealet er besigtiget 18.7.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: hyldebladet baldrian, græsbladet fladstjerne.
- § 3 beskyttet eng (1816): Arealet er besigtiget 19.7.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: almindelig kamgræs, sump kællingetand, eng-nellikerod, kær tidsel og trævlekrone.
- § 3 beskyttet mose (id. 1817): Arealet er besigtiget 19.7.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: sump kællingetand, dyn padderok, kær-snerre, topstar, og kær tidsel.
- § 3 beskyttet overdrev (id. 1818): Arealet er besigtiget 19.7.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: blåhat, vellugtende gulaks, håret høgeurt, almindelig kamgræs, liden klokke, lyng snerre kær tidsel, læge ærenpris.

4) Langs Vidstrup bæk, nærmeste areal til anlægget beliggende 350 m mod vest.

- § 3 beskyttet eng (2571*): Arealet er besigtiget 25.9.2009 og vurderet til at have en moderat værdisætning.
- § 3 beskyttet eng (2044): Arealet er besigtiget 19.7.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: almindelig kamgræs, sump kællingetand, eng-nellikerod, kær tidsel og trævlekrone

- § 3 beskyttet sø (id.2614): Arealet er besigtiget 21.7.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: kransnåleslægten, og kær ranunkel. Lille og **stor vandsalamander**.

5) 600 meter mod syd:

- § 3 beskyttet sø (id.1306): Arealet er besigtiget 18.8.2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: kors andemad. Lille vandsalamander.

6) 520 meter sydøst for anlægget:

- § 3 beskyttet mose (id. 1308): Arealet er besigtiget 28.9.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: kragefod, dynd padderok og sump snerre.
- § 3 beskyttet sø (id.1304): Arealet er besigtiget 28.9..2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning.
- § 3 beskyttet overdrev (id. 1305): Arealet er besigtiget 28.9.2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning.
- § 3 beskyttet mose (id. 1303): Arealet er besigtiget 28.9.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: kragefod og næb star.
- § 3 beskyttet overdrev (id. 1313): Arealet er besigtiget 27.4.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: djævelsbid, krat fladbælg, mark frytle, vellugtende gulaks, hedelyg, håret høgeurt, almindelig kamgræs, almindelig kællingetand, lyng snerre, læge ærenpris og fåresvingel. Ammoniakkberegninger: **Merdeposition = 0,0 kg N/ha; Totaldeposition = 0,3 kg N/ha.**
- § 3 beskyttet sø (id.1314): Ikke besigtiget .
- § 3 beskyttet mose (id. 1823): Ikke besigtiget
- § 3 beskyttet mose (id. 1821): Arealet er besigtiget 28.9.2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: eng nellikerod og sump snerre.

Udbringningsarealer (Arealer med * indgår)

1) Mark 15-1

Cirka. 7,5 meter syd for marken er sø-1310 beliggende i § 3 eng. Søen beskyttes af engen.

- § 3 beskyttet sø (id.1310): Arealet er besigtiget 9.5.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: almindelig sumpstrå, frøbid og kors-andemad.
- § 3 beskyttet eng (id. 1309): Arealet er besigtiget 9.5.2011 og vurderet til at have en god værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: engkarse, blære star, eng kabbeleje, kær-ranunkel, almindelig star, nikkende star, krybende læbeløs og skov-kogleaks.

2) Mark 11-0 eng-1278* :

- § 3 beskyttet eng (id. 1278*): ikke besigtiget

3) Mark 7-0 umiddelbart nord for anlægget

- § 3 beskyttet sø (id.1315): Arealet er besigtiget 28.9.2011 og vurderet til at have en ringe værdisætning.
- eng-1274*, eng 1276*, 2571* overdrev-1275*, mose-1280* - omtalt under anlæg

4) Mark 4-1 syd for Hvorslev:

- § 3 beskyttet sø (id.2515): Arealet er besigtiget 2.9.2009 og vurderet til at have en moderat værdisætning.

5) Mark 3-0 syd for Hvorslev:

I mark 3-0 ligger der flere § 3 søer, hvoraf nogle tidligere har været forbundne af grøfter

- § 3 beskyttet sø (id.2512): Ikke besigtiget.
- § 3 beskyttet sø (id.2508): Arealet er besigtiget 14.7.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: bukkeblad.
- § 3 beskyttet sø (id.2509): Arealet er besigtiget 14.7. 2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: vejbred skeblad og kærtidsel.
- § 3 beskyttet sø (id.2510): Arealet er besigtiget 9.9. 2009 og vurderet til at have en moderat værdisætning.
- § 3 beskyttet sø (id.2511): Arealet er besigtiget 9.9. 2009 og vurderet til at have en moderat værdisætning.
- § 3 beskyttet sø (id.2512): Arealet er besigtiget 9.9. 2009 og vurderet til at have en moderat værdisætning.

- § 3 beskyttet mose (id. 2507): Arealet er besigtiget 18.7.2011 og vurderet til at have en dårlig værdisætning. Der er registreret følgende positive arter for naturtypen: hunde hvene.

6) Mark 2-3

Ligger ned til § 3 sø. (id. SØ-2496)

- § 3 beskyttet sø (id.2496): Arealet er besigtiget 19.7.2011 og vurderet til at have en moderat værdisætning

7) Mark 2-4 omkranser en § 3 sø (id. SØ-2499)

- § 3 beskyttet sø (id.2499): Arealet er besigtiget 9.9. 2009 og vurderet til at have en dårlig værdisætning

8) Mark 4-3 og 3-0 grænser mod Fredsskov

- Fredsskoven udgør ca. 2,8 ha og fremstår som små partier urørt skov, hvor der er dannet sammenhæng mellem arealerne ved tilplantning med nåletræer. Der er ikke kendskab til skovens alder, men den fremgår af historiske kort (1842-1899).

Kommunens bemærkninger og vurdering

Natura 2000

Anlæg

På grund af den store afstand fra anlægget til nærmeste Natura 2000 område *Gudenå og Gjern bakker* (H45) vurderer kommunen, at der ikke er risiko for påvirkning af habitatområdet fra den pågældende landbrugsbedrift.

Udbringningsarealer

På grund af den store afstand fra nærmeste udbringningsareal beliggende i Favrskov Kommune til nærmeste Natura 2000 område *Gudenå og Gjern bakker* (H45) vurderer kommunen, at der ikke er risiko for påvirkning af habitatområdet som følge af udbringning af husdyrgødning.

§ 7 naturtyper

Anlæg

På grund af den store afstand vurderes at § 7 arealet ikke vil blive påvirket med ammoniak fra anlægget.

Udbringningsarealer

Fra udbringningsareal 4-0 er der cirka 50 meter til nærmeste § 7 overdrev (id. 2433). Overdrevet vurderes ud fra plantesammensætningen at være et surt overdrev, som har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (jævnfør "Ammoniakmanualens" Bilag 1. *Tålegrænser for Naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt løv- og Nåleskov, Skov og Naturstyrelsen 2005*).

Fra udbringningsareal nr. 4-5 er der cirka 150 meter til nærmeste § 7 hede (id. 2340). Heden vurderes ud fra plantesammensætningen, at være en tør hede, som har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (jævnfør "Ammoniakmanualens" Bilag 1. Tålegrænser for Naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt løv- og Nåleskov, Skov og Naturstyrelsen 2005).

Den nedre tålegrænse er overskredet for begge naturtyper.

Tålegrænserne for de enkelte naturområder afhænger af en række naturgivne forhold samt af driften, og vil dermed være forskellig fra naturområde til naturområde. I nogle tilfælde vil det være muligt at differentiere tålegrænsen for naturtyperne inden for et naturområde.

Ammoniakpåvirkningen fra udbringningsarealerne er reguleret via de generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker. Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen. Selv i "worst case" vil der indenfor 100 meter fra markkanten højst være en merpåvirkning på 1 kg N/ha/år. I normale tilfælde er merpåvirkningen højst 1 kg N/ha/år indenfor en afstand på 20-30 meter fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år (Ifølge Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, samt Nyhedsbrev Husdyrgodkendelse nr. 6, af 18. dec. 2009).

Med baggrund i ovenstående viden er det kommunens vurdering, at den yderligere kvælstofdeposition, som det ansøgte vil foranledige, i kumulation med baggrundsbelastningen ikke kan have en væsentlig indvirkning på ovennævnte § 7 arealer.

I henhold til bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug (2009), så er det, "Miljøstyrelsens opfattelse, at det fastlagte beskyttelsesniveau i husdyrbekendtgørelsens bilag 3 helt overvejende er tilstrækkelig til at sikre de naturområder, som er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven, mod væsentlige nye ammoniakpåvirkninger. Dette har blandt andet baggrund i, at det ikke er muligt med de nuværende målemetoder at påvise biologiske ændringer ved merbelastninger på under cirka 1 kg N/ha".

§ 3 beskyttet natur

Anlæg

Der er lavet beregningspunkter til overdrev (id. 1275) beliggende cirka 350 meter nord for anlægget.

Merdeposition = 0,3 kg N/ha, samt til overdrev (id. 1313) beliggende cirka 450 meter øst for anlægget.
Merdeposition = 0,0 kg N/ha.

Overdrevene vurderes ud fra plantesammensætningen at være surt overdrev, som har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (jævnfør "Ammoniakmanualens" Bilag 1. Tålegrænser for Naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt løv- og Nåleskov, Skov og Naturstyrelsen 2005).

Lokalt ved anlægget er ammoniakdepositionen beregnet til 14,1 kg N/ha/år (beregnet i 10x10 km grid).

Beregningerne i det nordlige og østlige punkt gav en merdeposition på henholdsvis 0,3 og 0,0 kg N/ha.

Det kommunens samlede vurdering, at den yderligere kvælstofdeposition, som det ansøgte vil foranledige i kumulation med baggrundsbelastningen ikke kan have en væsentlig indvirkning på ovennævnte § 3 arealer.

Udbringningsarealer

Ammoniakpåvirkningen fra udbringningsarealerne er reguleret via de generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker. Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen. Selv i "worst case" vil der indenfor 100 meter fra markkanten højst være en merpåvirkning på 1 kg N/ha/år. I normale tilfælde er merpåvirkningen højst 1kg N/ha/år indenfor en afstand på 20-30 meter fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år (I følge *Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, genfremsendt med Nyhedsbrev Husdyrgodkendelse nr.6, d. 18.12.2009*).

Med baggrund i ovenstående er det kommunens vurdering, at den yderligere kvælstofdeposition, som det ansøgte vil foranledige i kumulation med baggrundsbelastningen ikke kan have en væsentlig indvirkning på ovennævnte § 3 arealer.

Ammoniakfølsomme skove

Fredsskov

Udbringningsarealerne 4-3 og 3-0 er beliggende i direkte tilknytning til fredsskov. Skoven der er en løvskov, har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (*jævnfør "Ammoniakmanualens" Bilag 1. Tålegrænser for Naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt løv- og Nåleskov, Skov og Naturstyrelsen 2005*).

Ammoniakpåvirkningen fra udbringningsarealerne er reguleret via de generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker. Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen. Selv i "worst case" vil der indenfor 100 meter fra markkanten højst være en merpåvirkning på 1 kg N/ha/år. I normale tilfælde er merpåvirkningen højst 1kg N/ha/år indenfor en afstand på 20-30 meter fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år (I følge *Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, genfremsendt med Nyhedsbrev Husdyrgodkendelse nr.6., d. 18.12.2009*).

Med baggrund i ovenstående er det kommunens vurdering, at den yderligere kvælstofdeposition, som det ansøgte vil foranledige i kumulation med baggrundsbelastningen ikke kan have en væsentlig indvirkning på ovennævnte fredsskov.

Samlet vurdering

Det er på baggrund af ovenstående Favrskov Kommunes samlede vurdering ,at der ikke skal stilles vilkår om yderlig reduktion af ammoniakemissionen fra anlægget eller udlægges udspretningsfire zoner omkring ammoniakfølsomme naturtyper ved udbringningsarealer.

7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.)

Miljøteknisk redegørelse

I følge EF-habitatdirektivets artikel 12 skal der sikres en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige

udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IVa eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IVb.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere om merbelastningen med ammoniak, nitrat og fosfor vil skade yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede arter på direktivets bilag IV. Herudover har kommunalbestyrelsen i henhold til Rio-konventionen en generel forpligtelse til at stoppe tilbagegangen i biodiversitet.

Der er kendskab til bilag IV arter indenfor 1.000 meter fra anlægget eller i tilknytning til udbringningsarealerne. Der er kendskab til stor vandsalamander i sø (id.2614) cirka 340 meter sydvest for anlægget. Søen er beliggende umiddelbart syd for Vidstrup bæk og ikke i tilknytning til udbringningsarealer. I forbindelse med udbringningsarealer beliggende indenfor bufferzone til § 3 beskyttet hede (id. 2340), er der kendskab til Mariehøneedderkop (*Eresus sandaliatus*), som i følge Rødliste er EN - moderat truet art. Nordlig Fugleedderkop (*Atypus affinis*), som ifølge Rødliste er NT – nær truet art.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til §§ 7 og 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 408 af 1. maj 2007) er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

I forbindelse med i øvrigt lovlige driftsændringer, der ikke kræver tilladelser, godkendelser m.m. efter anden lovgivning, er det lodsejers eget ansvar at sikre sig at driftsændringer ikke skader bilag IV-arters yngle- og rasteområder. For yderligere oplysninger henvises til hæftet: "*Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder*" som kan downloades på www.landbrugsinfo.dk eller www.skovognatur.dk

Da vandhullet, hvor der er registeret stor vandsalamander, ikke grænser direkte op til et udbringningsareal, vurderes stor vandsalamander (herunder dens levesteder) ikke at blive påvirket som følge af udbringning af husdyrgødning fra projektet.

Da ingen udbringningsarealer grænser direkte op til den § 7 beskyttede hede og de rødlistede arter: Mariehøneedderkop (*Eresus sandaliatus*) og Nordlig Fugleedderkop (*Atypus affinis*), vurderes disse arter at være tilstrækkeligt beskyttede.

Som grundlag for vurderingen forudsættes det, at de stillede vilkår i godkendelsen overholdes, samt de generelle regler for etablering af dyrkningsfrie bræmmer, samt håndtering udbringning af husdyrgødning overholdes.

7.7 Fredede fortidsminder m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Fredede gravhøje er beliggende lige udenfor mark 4-0 og 5-0.

Beskyttede sten- og jorddiger danner nogle steder grænse for udbringningsarealer op til skovbevoksede områder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Sten- og jorddiger er beskyttet af Museumslovens § 29a, og må derfor ikke ødelægges eller indgå i udbringningsarealer.

Kommunerne indberetter til Kulturarvsstyrelsen, hvis der findes uoverensstemmelser mellem seneste udgivelse af temalaget: beskyttede sten- og jorddiger, der er tilgængelige i Miljøportalen og luftfoto. Det er Kulturarvsstyrelsen der jævnfør ansvarsaftalen om data, skal ajourføre temalaget.

En indberetning til Kulturarvsstyrelsen er således ikke nødvendigvis et udtryk for en overtrædelse, men en uoverensstemmelse i temalaget. Det er Kulturarvsstyrelsen, der er myndighed på Museumsloven og behandler eventuelle overtrædelser.

Der må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes på gravhøje eller indenfor en afstand af 2 meter fra dem i henhold til Museumslovens § 29 f. Der må desuden ikke foretages ændringer i tilstanden af arealet indenfor 100 meter fra gravhøje, med mindre kommunen giver dispensation hertil i henhold til § 18 i Naturbeskyttelsesloven.

7.8 Konsekvensvurdering

Det påhviler Favrskov Kommune konkret at vurdere om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bek. nr. 408 af 01/05/2007 - Habitatbekendtgørelsen).

I henhold til habitatbekendtgørelsen må der ikke gives tilladelse med videre, der kan indebære, at yngle- og rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges. I de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Der er foretaget en konsekvensvurdering af om den ansøgte produktionsændring vil medføre forringelse af levesteder for Bilag IV-arter og/eller indvirke negativt på Natura 2000-områder.

Det vurderes, at udvidelsen ikke medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Grundet stor afstand fra anlægget er der endvidere ikke Natura 2000-områder, som berøres af den ansøgte husdyrproduktion.

8. Bedste tilgængelige teknik

Miljøteknisk redegørelse

Ansøgninger efter husdyrgodkendelseslovens § 12 skal vedlægges en redegørelse for anvendelse af bedst tilgængelig teknik inden for områderne:

- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning, samt

- Management (godt landmandskab)

Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosfor-overskud og udledning af fosfor nedbringes.

§ 12 svine- og fjerkræbrug er omfattet af de europæiske minimumsregler for BAT, der er en udmøntning af reglerne i EU's IPPC-direktiv. EU udgav i den forbindelse i 2003 en såkaldt BREF, der er et referencedokument, som gennemgår relevante BAT-teknikker. BREFdokumentet er under revision i EU. I Danmark arbejdes der løbende med formulering af branchenormer for BAT.

Mange BAT tiltag beskrevet i BREF-dokumentet, er allerede indarbejdet i de generelle regler på landbrugsområdet i Danmark og flere er på vej. Et velkendt BAT-krav er f.eks. kravet om mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab.

Udover BREF, skal kommunens vilkår om BAT tage udgangspunkt i Miljøstyrelsens Vejledende emissionskrav og standard vilkår, Teknologi Beskrivelser og forslag til vilkår. Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Ansøgers BAT-redegørelse er indsat som bilag 7.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

BAT emissionsniveau:

BAT-kravene for emissionen af ammoniak og fosfor er beregnet til henholdsvis 3742,67 kg ammoniak-N pr år og 7.886 kg fosfor for anlæggets 311,41 dyreenheder. Den faktiske emission af ammoniak, samt udskillelsen fosfor ligger på henholdsvis 3.759,44 kg ammoniak-N, og 6.813,39 kg P. Anlægget overholder således BAT-emissionkravene for ammoniak og fosfor. BAT-krav for nitrat-kvælstof overholdes via de generelle regler.

BAT- emissionskravene er overholdt for det ansøgte projekt via følgende indretninger og tiltag:

- Der er etableret gyllekøling i de nyeste staldafsnit
- Delvis spaltegulv i alle staldafsnit.
- Den ene gyllebeholder er overdækket
- Der anvendes nedsatte mængder af råprotein og fosfor i foderet til søerne.

BAT-niveauer for ammoniak og fosfor er beregnet ud fra Miljøstyrelsens Vejledninger om anvendelsen af BAT.

Ammoniak

Udvidelsen foregår i eksisterende stalde. Som udgangspunkt gælder emissionsgrænseværdierne for ammoniak for både nye og eksisterende dele af anlægget. Dette gælder under alle omstændigheder i de situationer, hvor ansøger i forbindelse med ansøgning om godkendelse vil foretage en gennemgribende renovering af de eksisterende dele af anlægget.

En del af staldafsnittene er kun få år gamle og disse staldafsnit vurderes stort set kunne overholde BAT-emissionskravene for nye stalde uden nye større investeringer. Årsagen er at der allerede er etableret gyllekøling og delvist spaltegulve i disse staldafsnit.

I de resterende staldafsnit er der også etableret delvist spaltegulve, men ingen gyllekøling. Disse stalde står derfor ikke overfor en gennemgribende renovering. I disse stalde vurderes BAT-emissionskravene for eksisterende stalde, at kunne overholdes uden større investeringer.

På baggrund af ovenstående er BAT-emissionskravet for anlægget beregnet til 3742,67 kg ammoniak-N. Ammoniakemissionen fra anlægget ligger på 3.759,44 kg ammoniak-N. Ammoniakemissionen fra det ansøgte projektet overskrider dermed det beregnede BAT-emissionsniveau for ammoniak.

Overskridelsen vurderes imidlertid, at være ubetydelig. Det vurderes derfor ikke at være proportionalt at stille yderligere krav til det ansøgte, da alle stalde er eksisterende stalde og ingen af staldene står overfor en gennemgribende renovering.

Forudsætninger for beregning af BAT- emissionsniveauet for ammoniak

Eksisterende stalde med gyllekøling. BAT emissionsniveau beregnet med udgangspunkt i nye stalde					
Stald ID	Stalde	Antal dyr	Dyreenheder	Emissionsgrænseværdi ab dyr For ansøgninger modtaget før 10. april 2011	BAT-emission af ammoniak Kg ammoniak-N
ST-14223	Farestald med gyllekøling , kassestier, delvis spaltegulv	611	42,84	2,7 kg NH3-N per årssø * 30 % ¹⁾	494,91
ST-14224	Løbekontrol/drægtighedsstald med gyllekøling, individuel opstaldning	198	32,16	2,7 kg NH3-N per årssø *70 % ¹⁾	374,22
ST-14226	Løbe/drægtighedsstald med gyllekøling, løsgående	435	70,67	2,7 kg NH3-N per årssø*70 % ¹⁾	822,15
ST-14219	Smågrise, toklimastald med gyllekøling, delvis spaltegulv	300	1,38	0,060 kg NH3-N per smågris	18,00
ST-14219	Slagtesvin med gyllekøling, delvis spaltegulv	300	7,70	0,29 kg NH3-N per slagtesvin	87,00
Eksisterende stalde uden gylle køling. BAT krav som for eksisterende stalde					
ST-10384	Farestald uden gyllekøling, kassestier, delvis spaltegulv	689	48,31	0,8 kg NH3-N per årssø	551,20
ST-14218	Løbe/drægtighedsstald uden gyllekøling, individuel opstaldning delvist spaltegulv	232	37,69	1,87 kg NH3-N per årssø	433,84

ST-14225	Løbe/drægtighedsstald uden gyllekøling, løsgående	435	70,67	2,21 kg NH ₃ -N per årssø	961,35
I alt					3742,67

¹⁾ I fastlæggelse af BAT niveauet for nye stalde skal der anvendes standardfordelingen af årssøer på løbedrægtighedsstald og farestald på 70 % i løbe-/drægtighedsstald og ca. 30 % i farestald.

Fosfor

BAT emissionsniveauet for fosfor er beregnet til 7.885,89 kg P. Fosfor ab lager er beregnet til 6.813,39 kg P. BAT-emissionskravet for fosfor for produktionen på Stougårdsvej 13 er derfor overholdt. Forudsætningerne for beregningen fremgår af tabellen nedenfor.

	Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsværdier for P udskilt P pr dyreenhed	Ansøgt antal dyreenheder	BAT-emissionsniveau i kg P
Søer med pattegrise	23,0 kg P/DE	302,34	6.955,20
Slagtesvin	20,5 kg P/DE	7,70	157,80
Smågrise	27,8 kg P/DE	1,38	772,84
I alt			7.885,89

Fravalgt BAT

Fravalgte teknologier er beskrevet i ansøgers BAT-redegørelse i bilag 8.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledninger i opnåelige emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for forskellige dyretyper og besætningsstørrelser. Der er angivet niveauer for både nybyggeri og renoveringer samt for eksisterende staldanlæg (Vejledningerne kan findes på www.mst.dk).

Kommunen har vurderet ejendommens emissioner af ammoniak og fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier.

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring og køling af gylle, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management og egenkontrol vurderet niveauet for BAT.

Kommunen vurderer samlet set, at det ansøgte projekt med de stillede vilkår, lever det ansøgte op til niveauet for BAT.

9. Alternativer

Miljøteknisk redegørelse

Placering af byggeri:

Udvidelsen foretages i eksisterende bygninger, der er derfor ikke foretaget en vurdering af alternativer.

Produktion

Den nuværende produktion indeholder ingen tilladelse til egen produktion af polte (slagtesvin + smågrise). Herved vanskeliggøres avl og der er risiko for tilførsel af smitte til besætningen fra indkøbte polte. Samtidig udnyttes staldkomplekssets kapacitet ikke fuldt ud.

Valg af teknologi:

Der er valgt ikke at etablere luftrensere og forsuringsanlæg, da der er etableret gyllekølingsanlæg i staldene. Lugtrensning etableres ikke, da det ikke umiddelbart er nødvendigt i forhold til naboer. Etablering og drift af sådanne systemer vurderes at være unødigt omkostningsfuldt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

0-alternativet

0-alternativet vil være at fortsætte med den eksisterende produktion af årssøer. Herved vil der ikke foregå en egen avl og produktion af polte og staldkompleksets kapacitet udnyttes ikke fuldt ud.

Alternativer

Der er ikke stillet krav til undersøgelse af alternativer, idet det ansøgte projekt vurderes at være den bedste mulighed for udvidelse af produktionen på anlægget. Det ansøgte lever desuden op til brugen af bedst anvendelige teknologi med den eksisterende indretning.

10. Generelle forhold

10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget

Favrskov Kommune godkender i henhold til § 12, stk. 2 i *Lov nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* svinebruget på landbrugsejendommen *matr. nr. 3 A. Vidstrup By, Hvorslev* på adressen Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup.

Godkendelsen omfatter anlægget på Stougårdvej 13, 8860 Ulstrup og produktionen med CHR nr. 110799, samt udbringning af husdyrgødning på alle ejede og forpagtede arealer under bedriften CVR nr. 21261297. Til bedriften er knyttet et andet husdyrbrug på den forpagtede ejendom Lådnehøjvej 8, 8860 Ulstrup med CHR nr. 96029.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene under afsnit 2 overholdes.

Denne miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁸ og i Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug⁹ samt i Vejledningen om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug¹⁰ og Habitatbekendtgørelsen¹¹ det vil sige forhold af betydning for det eksterne miljø.

⁸ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr.1486 af 04/12/2009.

⁹ Bekendtgørelse om tilladelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31/03/2009.

¹⁰ Miljøstyrelsen digitale vejledning

¹¹ Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødnings-opbevaringsanlæg, udbringningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning skal søges separat. Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

10.2 Meddelelesespligt - arealer og ejerforhold

Såfremt ejer eller driftsherre af anlægget på Stougårdvej 13, 8860 Ulstrup med bedriften CVR nr. 21261297 ønsker at udskifte de eksisterende arealer, der modtager gylle med nye arealer, er der pligt til at meddele Kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af om udskiftningen kan ske i henhold til § 15 i godkendelsesbekendtgørelsen for mindre sårbare arealer, eller om der skal udarbejdes en ny § 12 godkendelse (for mere sårbare arealer).

Oplysninger om udskiftning af arealer skal være Kommunen i hænde før planårets begyndelse – dvs. senest den 1. august.

Ejer eller driftsherre har pligt til at ansøge Kommunen om at foretage udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Kommunen skal herefter vurdere om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter godkendelsesbekendtgørelsens § 12 stk. 3.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse og den nye bedrifts CVR. nr.

10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse og retsbeskyttelse

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til den 31. august 2020. Egenkontrolvilkår er undtaget fra denne beskyttelse.

Favrskov Kommune kan tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jævnfør Husdyrgodkendelseslovens § 40 stk. 2. Således skal kommunen, hvis husdyrbruget eller afsætningen af husdyrgødning medfører, eller det skønnes at indebærer en nærliggende

risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold, meddele påbud med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens § 39.

Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik således, at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

10.4 Revurdering af miljøgodkendelse

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug* regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt at ændrer vilkårene heri. Den første regelmæssige revurdering skal foretages 8 år efter denne godkendelsesdato, det vil sige i 2020.

Herudover skal en § 12 godkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 40.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkår for revurdering af § 12 godkendelser meddeles som påbud efter husdyrgodkendelsesloven §§ 39 og 40.

10.5 Gyldighed

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelse er meddelt. Med udnyttet menes der, at det ansøgte staldanlæg og udvidelse er påbegyndt. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opnået før senest 3 år efter godkendelsesdatoen.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, og så bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

10.6 Offentliggørelse

For-offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i Favrskov Posten den 7. september 2011 med tre ugers frist for modtagelse af kommentarer. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen modtaget bemærkninger fra DN-Favrskov, som havde bemærkninger til:

- Ammoniak
- Nitratnedsivning til grundvand
- Fosforudledning til overfladevand
- BAT ved udbringning af husdyrgødning.
- BAT i staldsystemerne.
- Lugtgener fra stalde.
- Risiko ved håndtering og opbevaring af gylle.

Høring

Udkast til miljøgodkendelse blev den 13. juli 2012 sendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen jf. forvaltningslovens § 19, ansøger selv og en række organisationer og private personer, samt personer og organisationer, der har anmodet herom.

Der var en frist på 6 uger. Det vil sige frem til den 24. august 2012 til at komme med bemærkninger til udkastet. Denne frist blev forlænget, fordi boet efter en afdød forpagter ikke have modtaget kommunens brev. Boets advokat har nu meddelt kommunen, at denne på boets vegne ikke har bemærkninger til høringsmaterialet.

I tilfælde af et eventuelt ophør af en forpagtningsaftale skal det bemærkes lovens § 15 om anmeldelse af udskiftning af arealer træder i anvendelse, således at der skal fremsendes en anmeldelse om udskiftning af arealer til kommunen inden den 1. august for planårets begyndelse.

Fra naboen på Stougårdsvej 19 er der indkommet bemærkninger om, at de på varme sommerdage har problemer med at sidde ude på grund af fluegener. Naboen ønsker anlæggets anden gyllebeholder overdækket.

Det Favrskov Kommunes vurdering, at der på anlægget er en høj hygiejnemæssig tilstand på anlægget. Der er tale om et helt nyt byggeri, hvor udenoms arealerne har fremstået rene ved tilsyn med forekomst af meget få fluer. Der er tale om en udvidelse i eksisterende stalde. Der foretages i forbindelse med udvidelsen ingen ændringer, som vurderes at kunne give anledning til at forøge gener med fluer fra anlægget. Der foretages på anlægget en biologisk bekæmpelse af fluer i anlæggets gyllekanaler.

Såfremt det viser sig, at der alligevel er væsentlige gener med fluer fra anlægget er det en problemstilling, der skal vurderes ved fornyet tilsyn på ejendommen på et tidspunkt, hvor fluegenerne er tilstede.

Fra naboen på Stougårdsvej 19 er der indkommet bemærkninger om at Stougårdsvej er for smal til den tunge trafik, især fordi en stor hæk ved Stougårdsvej 21 vokser ud over vejen ved. Private hække, der vokser udover en offentlig vej reguleres ikke via husdyrgodkendelsesloven. Oplysningen er derfor sendt videre til kommunens vejafdeling, der er tilsynsmyndighed på området.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på Favrskov Kommunes hjemmesiden den 31. august 2012 med en klagefrist på 4 uger – d.v.s. fredag den 28. september 2012 inden arbejdstidsophør kl.13:30.

Godkendelsesdatoen er den 31. august 2012.

10.7 Klagevejledning

Godkendelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrgodkendelsesloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 28. september 2012 påklages til Miljøklagenævnet. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce på Favrskov kommunes hjemmeside den 31. august 2012.

Klageberettiget er ansøger, miljøministeren, de klageberettigede organisationer, samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrgodkendelseslovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup eller pr. mail til favrskov@favrskov.dk, som herefter videresender klagen med sagens akter.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Gebyret opkræves, når nævnet har modtaget klagen fra Favrskov Kommune. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres, ophæves, klageren får helt eller delvis medhold i klagen, klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. For yderligere information om gebyrordningen henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, hvor der kan findes en vejledning om ordningen.

Det ansøgte er ikke omfattet af Husdyrgodkendelseslovens §§ 38 og 40 om forbud og påbud, eller § 22 og § 27, stk. 1. nr. 3 og stk. 2 om placering i det åbne land uden tilknytning til eksisterende byggeri, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 80 og § 81 stk. 3. En evt. klage har derfor ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene (søgsmål), jf. Husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Birgitte Kudahl Jensen
Agronom

Følgende er inden meddelelse af godkendelsen tilsendt udkast til afgørelse til kommentering samt efterfølgende meddelt om godkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Miljøministeren: Naturstyrelsen Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, E-post: aar@nst.dk
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Søhøjlandet, Vejlsøvej 12, 8600 Silkeborg, E-post: SHL@nst.dk
- Moesgård Museum, Moesgård Alle, 8270 Højbjerg, moesgaard@hum.au.dk

Enhver med væsentlig individuel interesse

Ansøger:

- Jens Peter Munk Lauritsen, Bråddenhøjvej 8A, 8860 Ulstrup

Ansøgers konsulent:

- Nina Gamby, Gråkjær Miljøcenter, Lundvej 44, 8700 Horsens, ng@graakjaer.dk

Naboer:

- Peter Nygaard Blæsberg og Charlotte Tranberg Schou, Guldbjergvej 1, 8860 Ulstrup.
- Flemming Schneider Sørensen og Inger Sørensen, Pittevej 18, 8881 Thorsø.
- Jens Møller og Helen Mary Møller, Podjøjvej 32, 8860 Ulstrup
- Anja Brøker Koudal og Jan Brøker Koudal, Podjøjvej 34, 8860 Ulstrup
- Erik Hald Jensen, Slugten 1, 8860 Ulstrup
- Per Bent Meineche og Rasmus Bang Andersen, Slugten 2, 8860 Ulstrup
- Inge Emilie Larson og Gøsta Larson, Slugten 4, 8860 Ulstrup
- Christina Elisabeth Stripp og Michael Jørgensen Stripp, Stougårdsvej 2, 8860 Ulstrup
- Winnie Tornbjerg og Frode Johannes Tornbjerg, Stougårdsvej 4, 8860 Ulstrup
- Jane Rungø og Poul Andersen, Stougårdsvej 7, 8860 Ulstrup
- Ellen Mühlenfeldt Jørgensen, Stougårdsvej 8, 8860 Ulstrup
- Birgit Selmer Kjærgaard Nikolajsen, Stougårdsvej 9, 8860 Ulstrup
- Lasse Øgendahl Andersen, Stougårdsvej 11, 8860 Ulstrup
- Lars Greve Jensen og Dorthe Aarøe Jensen, Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup (beboer)
- Augustina Jakstaité og Tomas Klumbys, Stougårdsvej 17, 8860 Ulstrup (beboer)
- Bent M Sørensen og Anja Sørensen, Stougårdsvej 19, 8860 Ulstrup
- Frede Rasmussen, Stougårdsvej 21, 8860 Ulstrup

Vandværker hvis...

- Hvorslev Vandværk, Att. Oluf Schaltz, Vinkelvej 29, 8860 Ulstrup
- Vesterbro Vandværk, Att. Henning H. Pedersen, Hesselbækvej 17, Borridsø, 8850 Bjerringbro

Ejere af forpagtet jord:

- Boet efter Gerda Helveg Pedersen, Amstrupvej 4, 8860 Ulstrup, att. advokat Lars Meilvang, info@meilvang.biz
- Lars Bruun Hansen, Bråddenhøjvej 14, 8860 Ulstrup
- Poul Erik Nielsen, Hesselbækvej 4, 8881 Thorsø
- Britta Sønderskov Pedersen, Lådnehøjvej 4, 8860 Ulstrup
- Jens Aage Kjærgaard Lauritsen, Lådnehøjvej 8, 8860 Ulstrup
- Hvorslev Kirkekasse, Skrævej 6 A, 8860 Ulstrup
- Niels Lindberg Sørensen, Podjøjvej 26, 8860 Ulstrup
- Frede Alstrup, Volshøjvej 12, 8850 Bjerringbro
- Niels Volshøj, Volshøjvej 25, 8850 Bjerringbro

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Købehavn V, e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup, [E-post: dn@dn.dk](mailto:dn@dn.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Favrskov. E-post: Favrskov@dof.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Lars Andersen, Skolevej 21, 8870 Langå, oestjylland@friluftsradet.dk

- Danmarks Sportsfiskerforbund, Distrikt 4 v. Torben Ankjærø, e-mail: ankjaeroe_torben@hotmail.com

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Orientering jf. § 23 i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 291

- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

11. Lovgrundlag, planer og vejledninger

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse nr. 933 af 24. september 2009 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse nr 879 af 26. juni 2012.
- Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse af lov nr. 932 af 24. september 2009)om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven)
- Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner. Træder i kraft den 1. september 2012.
- Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love (Samleloven for Grøn vækst initiativer).
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1148 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v.
- Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
- DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring – Rørcenteranvisning 015.
- Vejledning til bekendtgørelse om påfyldning og vask af sprøjter til udbringning af bekæmpelsesmidler. Vejledning fra Miljøstyrelsen Nr. 1 2009
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Køling af gylle i stalde til søer og smågrise, version nr. 1 af 26. januar af 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Råprotein i sofoder, version 1 af 25. maj 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Fosforindhold i sofoder, version 1 af 25. maj 2011
- Ekstern støj fra virksomheder, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra november 1984.
- Vandplan 2010-2012 for Randers Fjord.
- Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune.

Bilag 1: Fosforrisikoanalyse

Alle bedriftens 343,56 udbringningsarealer ligger inden for oplandet til naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, som er overbelastet med fosfor.

Arealerne ligger inden for hovedvandoplandene:

- 4) Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø (ID 1049), og (ID 1013), samt
- 5) Tange sø via Borre Å's opland (ID 1084).

Cirka 58 hektar af udbringningsarealerne afvander til Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø og cirka 286 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø via Borre Å's opland.

Afstrømningen via Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø sker via de to delstrækninger 1) Fra Tangeværket til Ulstrup (ID 1049), og 2) Fra Ulstrup til Randers Inderfjord (ID 1013).

A. Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø (ID 1049 og ID1013)

Cirka 58 hektar af udbringningsarealerne afvander til Gudenåens hovedløb nedstrøms Tange Sø via delstrækningen 1) Fra Tangeværket til Ulstrup (ID 1049), og 2) Fra Ulstrup til Randers Inderfjord (ID 1013). Her af er 19,41 hektar beliggende i Viborg Kommune. Disse er ligger inden for delstrækningen Fra Tangeværket til Ulstrup (ID 1049) og deloplandet til Skibelund Bæk. Arealerne er i Favrskov Kommune er beliggende nord for anlægget ved Hvorslev inden for deloplandene Hagenstrup Møllebæk, Kjeldbæk og Brandstrup Bæk.

Arealer inden for delstrækningen - *Fra Ulstrup til Randers Inderfjord (ID 1013)* ligger opstrøms de planlagte N-vådområder ved Fladebro vest for Langå, og N-vådområde Vorup enge ved Randers by i Randers Kommune. Vandet strømmer via flere deloplande inden det når vådområderne. Afstanden fra udbringningsarealer til det nærmeste vådområde er cirka 7-8 km.

ID 1049: Deloplandene Hagenstrup Møllebæk og Kjeldbæk (mark 4-1, 4-3 og 4-4):

Markerne 4-1, 4-3 og samt 4-4 er beliggende inden for deloplandene til Hagenstrup Møllebæk og Kjeldbæk. I mark nr. 4-1 ligger der desuden en sø og der er partier af lavbundsarealer med fosforklasse II i begge marker. Den nederste del af mark 4-1 skrånede over 6 grader, men der er cirka 500 meter til Hagenstrup Møllebæk.

ID 1013: Delopland Brandstrup Bæk (mark 4-0, 4-2, 4-5, 1-0, 1-2, 2-5, samt delvist 2-0 og 2-4)

Markerne 4-0 og 4-2 er beliggende oven for Brandstrup Bæk i en afstand på 220-360 meter fra bækken. Arealer skrånede svagt ned i mod de stejle skrånninger omkring bækken med hældninger over 12. Selve arealerne skrånede dog ikke over 6 grader, men er omgivet af slugter, som kan forøge vandets hastighed ned imod bækken. Bækken er på strækningen omgivet af lavbundsarealer i fosforklasse II med ringe evne til at kunne tilbageholde for fosfor. Men der er også en forholdsvis bredt bælte bestående af skov, krav, overdrev og engarealer på 50-100 meter, der vil fungere som en naturlig bræmme til aflejring og optagelse af fosfor inden det når ud i vandløbet.

Det er Favrskov kommunes vurdering, at der ikke behov for at stille krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer med henblik på forebyggelse af fosfortab via erosion og overfladisk afstrømning fra de skånende marker i områder. Årsagen er at der både er en god afstand til vandløbene og naturlige bræmmer langs vandløbene til opsamling af fosfor.

Jordbunden i for arealerne inden for deloplandene Hagenstrup Møllebæk, Kjeldbæk og Brandstrup Bæk, er kendetegnet ved en sandet overjord (JB4) og en leret underjord (JB7) i rodzonen. Under disse jordbundsforhold vil arealerne efter al sandsynlighed været dræned. Arealerne er indplaceret i fosforklasserne PI eller PIII ud fra oplysninger om fosfortal. Den primære tabsvej fra området vurderes at være via makroporer og dræn.

B. Borre Å's opland opstrøms Tange Sø (ID 1084)

286 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø via Borre Å og Aldrup Bæk (ID 1084).

Vest for anlægget ligger et større lavbundsområde Aldrup Kær. Udbringningsarealerne er beliggende dels øst, dels nord og dels syd for dette kærrområde.

ID 1084: Aldrup Kær via Aldrup Bæks hovedløb nord for anlægget (mark 2-3, 2-4, 3-0, 3-5, 9-0, 10-0, 10-1 og 11-0)

Området er kendetegnet ved at der er flere kendte drænprojekter og forsvundne historiske grøfter og lavbundsarealer i og omkring udbringningsarealerne. Herudover er der flere § 3 søer helt tæt på udbringningsarealerne. Arealerne i området vurderes at være dræned.

Jordbunden i området er blandet sand og ler i både A-horisont og rodzone. Mineraljorderne er indplaceret i fosforklasserne P0, PI eller PIII ud fra oplysninger om fosfortal, samt arealer med større partier af lavbund i fosforklasse II.

Den primære tabsvej fra området vurderes at være via makroporer og dræn. På enkelte arealer med sandet overjord og underjord vil der desuden kunne ske tab via udvaskning.

De helt vandløbsnære arealer 10-1 og 10-0 er forholdsvis plane. Det vurderes derfor ikke at være behov for supplerende krav om udvidelse af den dyrkningsfrie bræmme ud over de lovpligtige krav.

ID 1084: Aldrup Kær via vandløbene Tostrup Bæk og Vidstrup Bæk (Mark 6-0, 6-1, 6-2, 7-0, 7-1, 8-0, 8-1, samt delvist mark 5-0)

Arealerne ligger øst for Aldrup Kær og afvander til Aldrup Bæk og Aldrup Kær via tilløbene Tostrup Bæk og Vidstrup Bæk. Området er kendetegnet ved, at der er flere kendte drænprojekter i og omkring udbringningsarealerne. De lavest beliggende partier af udbringningsarealerne er lavbundsarealer med forbindelse til Aldrup Kær. Jordtypen i området er primært kendetegnet ved, at der er tale om sandet jord pløjelag og rodzone. Enkelte arealer har sandet overjord og leret underjord. Arealerne i området vurderes at være dræned.

I mark 8-0 skråner de nederste partier af marken mere end 6 grader i form af mindre slugter i landskabet. Via disse mindre slugter kan der forekomme tab af fosfor via erosion og overfladisk afstrømning til Tostrup

Bæk. Nærmeste afstand fra udbringningsareal til bækken er ca. 170 meter. Bækken er omgivet flere mindre § 3 overdrev, moser og enge, som tilsammen danner en naturlig dyrkningsfri bræmme på ca. 20-50 meter, der kan fungere som bufferzone til opsamling af fosfor tabt ved erosion og overfladisk afstrømning. Det vurderes derfor ikke at være nødvendigt at udvide den dyrkningsfrie bræmme på strækningen.

De helt vandløbsnære arealer er forholdsvis plane. Der vurderes samlet set at være to primære tabsveje for fosfor fra området. Dels via makroporer og dræn og dels via udvaskning fra de helt vandløbsnære partier.

Flere af arealerne er indplaceret i fosforklasse II på grund af forekomsten af vandløbsnære lavbundsareal. De resterende mineraljorde er indplaceret i fosforklasse 0 eller I ud fra kendskabet til fosfortal.

ID 1084: Aldrup Bæk ved Borridsø syd for Aldrup Kær (Mark 15-0, 15-1, 16-0, 16-1 og 16-2 og 17-0)

Mark 16-0, 16-1 og 16-2 er sandede i pløjelag og rodzone. Disse vurderes ikke at være drænede og indplaceres derfor i fosforklasse 0. Der flere er kendte drænprojekter i området omkring i de vandløbsnære arealer mark 15-0 og 15-1. Mark 15-0, 15-1 og 17-0 er lerede i pløjelag og rodzone. Disse tre arealer vurderes, at være drænede og indplaceres i fosforklasse III, idet der ikke er kendskab til fosfortal. De primære tabsveje fra området vurderes at være dels makroporer og dræn, samt udvaskning.

ID 1049: Deloplund Skibelund Bæk: arealerne ved Nøddebro i Viborg Kommune (mark 14-0, 14-1 og 14-2)

Arealerne ved Nøddebro i Viborg Kommune er lerjorde ligger inden for udpegningen fosforklasse I-III. Disse indplaceres i fosforklasse III på grund af et manglende kendskab til fosfortal.

Samlet vurdering

Det er Favrskov kommunes samlede vurdering at de primære tabsveje for fosfor fra området er makroporer og dræn. Herudover vil der forekomme tab i form af udvaskning fra de helt vandløbsnære partier. Det vurderes ikke at være relevant at stille skærpede krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer ud over de lovpligtige krav. For de helt vandløbsnære arealer skal der dog tages hensyn til kørselsretning i forbindelse med jordbehandling og etablering af sprøjtespor, således at disse ikke kommer til at fungere som transportvej for fosfor ved udbringning af gylle. Dette kan gøres ved at køre på langs med vandløbene og på tværs af højdekurverne, således at transportvejene afskæres, hvor det er praktisk muligt. Samlet set vurderes det, at den bedste virkemiddel til forebyggelse af fosfortab fra udbringningsarealerne er via en begrænsning af bedriftens fosforoverskud.

Arealoversigt til fosforrisikoanalyse

Areal	JB i A-horisont	JB i rodzone	P I-III	PII	P-klasse efter Pt og dræning	MST-lavbund	Kendte dræningsprojekter i Heleselskabet drændatabase	HIS-lavbund søer eller grøfter	Drænet	Vandløbsnært eller vandhuller og søer	Skrånenede	Delopland	Hovevandløb
1. Delopland Hagenstrup Møllebæk													
4-1	JB4	JB7	Delvis	Små dele	PI	Små dele	Nej	His sø + grøft Forsvundet vandhul	Ja	Omkranser § 3 sø	Nederste del > 6 grader. God afstand til bækken	Hagenstrup Møllebæk	Gudenåen NS Tange Sø
4-3	JB4	JB7	Delvis	Små dele	PI	Små dele	Nej	Forsvunden grøft langs med markskel	Ja	Nej		Hagenstrup Møllebæk	Gudenåen NS Tange Sø
2. Oplandsgrænsen Kjeldbæk (Gudnåen NS Tange Sø) og Aldrup Bæk (Borreå)													
4-4	JB4	JB7	Ja	Nej	PIII	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Kjeldbæk + Aldrup Bæk	Oplandsgrænse ml Borreå og Gudnåen NS Tange Sø
3. Delopland Brandstrup Bæk													
1-0	JB4	JB7	Nej	Nej	PIII	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej		Brandstrup Bæk + Aldrup Bæk	Oplandsgrænse ml Borreå og Gudnåen NS Tange Sø
1-2	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej		Brandstrup Bæk	Gudenåens NS Tange Sø
2-0	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Brandstrup Bæk + Aldrup Bæk	Oplandsgrænse ml Borreå og Gudnåen NS Tange Sø

2-5	JB4	JB7	Nej	Små dele	PI	Små dele	Nej	Forsvunden grøft. Lå i forlængelse af nuværende unavngivet vandløb, der afvander til små sø syd for areal. Samme søer er forbundet med dræn til mark 2-3	Ja	unavngivet vandløb ml 2-4 og 2-5 afvander til sø syd for areal	t	Brandstrup Bæk	Gudenåen NS Tange Sø
4-0	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Skrående ned mod Brandstrup Bæk. God afstand til bækken	Brandstrup Bæk	Gudenåen NS Tange Sø
4-2	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Skrående ned mod Brandstrup Bæk. God afstand til bækken	Brandstrup Bæk	Gudenåens NS Tange Sø
4-5	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Brandstrup Bæk	Gudenåens NS Tange Sø
4. Delopland Aldrup Kær via Aldrup Bæks hovedløb nord for anlægget													
2-3	JB4	JB3	Nej	Ja	PII	Små dele	Ja	Se mark 2-5	Ja	Omkranser § 3 sø		Aldrup Bæk	Borre Å
2-4	JB4	JB7	Nej	Dele	PI	Langs med areal	Nej	Omkranser his sø	Ja	Omkranser § 3 sø unavngivet vandløb ml 2-		Aldrup Bæk + Brandstrup Bæk	Borre Å + Gudenåen NS Tange Sø

										4 og 2-5 afvander til sø syd for areal			
3-0	JB 6	JB7	Ja	Ja	PII	Delvis Stor del	Nej	Flere his søer forsvundet grøft ml disse	Ja	Omkranser flere § 3 søer		Aldrup Bæk	Borre Å
3-5	JB4	JB7	Nej	Nej	PIII	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Aldrup Bæk	Borre Å
9-0	JB4	JB7	Nej	Nej	PI	Nej	Ja	Nej	Ja	Aldrups Bæks udspring		Aldrup Bæk	Borre Å
10-0	JB4	JB3	Nej	Ja	PII	delvist	ja	Nej	Ja	Langs Aldrup Bæk		Aldrup Bæk	Borre Å
10-1	JB4	JB3	Nej	Ja	PII	Ja	Nej	Historisk lavbundsareal + forsvundne his grønne	Ja	Langs Aldrup Bæk		Aldrup Bæk	Borre Å
11-0	JB6	JB4	Ja	Nej	P0	Nej	Nej	His lav bund forsvundet lige NV for areal. Afvander efter al sandsynlighed til dette + eng og grønne på anden side af areal	Ja	Langs med mindre unavngivet vandløb/grønne og § 3 eng		Aldrup Bæk + Tostrup Bæk	Borre Å
5. Delopland Aldrup Kær via tilløb til Aldrup Bæk: Vidstrup Bæk og Tostrup Bæk													
5-0	JB4	JB7	Nej	Nej	P0	Nej	MI 6-2 og 5-0	Nej	Ja	> 100 meter		Vidstrup Bæk + Aldrup Bæk	Borre Å
6-0	JB3	JB3	Nej	delvist	PII	Små	MI 6-2 og 5-0	His grønne midt	Ja	< 100 meter			

						dele	og syd for 6-0	og syd for areal					
6-1	JB3	JB3	Nej	Små dele	P0	Små dele	nej	His lavbund lige nedenfor areal	Ja	< 100 meter	Skråner svagt ned mod tilløb til Vidstrup Bæk	Vidstrup Bæk	Borre Å
6-2	JB4	JB7	Nej	Små dele	PI	Små dele	ml 6-2 og 5-0	His lavbund på areal	Ja	> 100 meter		Vidstrup Bæk	Borre Å
7-0	JB4	JB3	Nej	Ja	PII	Ja	Ja	Forsvundet his lavbundareal	Ja	Langs Tostrup Bæk	Svagt kuperet med kløfter ned mod bækken	Tostrup Bæk + Vidstrup Bæk	Borre Å
7-1	JB4	JB3	Nej	Ja	PII	Ja	Nej	Eksisterende his lavbund	Ja	Langs Tostrup Bæk	Plant	Tostrup Bæk	Borre Å
7-2	JB3	JB3	Nej	Delvist	PII	Delvist	Ja	His lavbund-grøft på areal	Ja	< 100 meter		Vidstrup Bæk	Borre Å
8-0	JB4	JB3	Nej	Små dele	P0	Ja	Nej	Forsvundet historisk grøft + lavbundsareal	Ja	< 100 meter	Kløfter der skråner over 6 grader ned mod bækken	Tostrup Bæk	Borre Å
8-1	JB4	JB3	Nej	Nej	P0	Ja	Nej	Afvander sandsynligvis til samme his grøft som mark 8-0	Nej	> 100 meter		Tostrup Bæk	Borreå
6. Delopland Aldrup Bæk (mod syd ved Borridsø)													
15-0	JB5	JB7	Ja	Delvist	PIII	Delvist	Mange små projekter lige udenfor areal	Nej	Ja		Skråner svagt ned mod Aldrup Bæk	Aldrup Bæk	Borreå

15-1	JB5	JB7	Ja	Delvist	PIII	Delvist	Ja	Nej	Ja	Langs § 3 eng ved Aldrup Bæk	Skråner svagt ned mod Aldrup Bæk	Aldrup Bæk	Borreå
16-0	JB4	JB2	Nej	Nej	P0	Nej	Nej	Nej	Nej			Aldrup Bæk	Borreå
16-1	JB4	JB3	Nej	Nej	P0	Nej	Nej	Nej	Nej			Aldrup Bæk	Borreå
16-2	JB4	JB3	Nej	Nej	P0	Nej	Nej	Nej	Nej	Langs Aldrup Bæk	Skråner svagt ned mod Aldrup Bæk	Aldrup Bæk	Borreå
17-0	JB6	JB7	Ja	Nej	PIII	Nej	Nej	Nej	Ja			Aldrup Bæk	Borreå

Bilag 2: Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Sædskifter og referencesædskifter af 27.06.07

De to første tabeller er svine- og planteavlssædskifterne, de næste to grundvandssædskifter. Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Efterafgrødegrundlaget har betydning på miljøeffekten. Hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder skal disse ligges oven i de til enhver tid gældende regler for etablering af lovpligtige efterafgrøder. Det samlede areal med efterafgrøder skal beregnes ud fra efterafgrødegrundlaget. For planåret 2009/2010 er kravet til lovpligtige efterafgrøder øget i forhold til planåret 2006/2007 - fra 6%/10 % til 10 %/14 %. De to første tabeller er baseret på efterafgrødekravene for planåret 2006/2007.

Den sidste tabel er en liste over fosforfræfærslen ved hvert sædskifte. Såfremt udbringningsarealerne er placeret i oplande, hvor der stilles krav til fosforoverskuddet må der heller ikke ændres til et sædskifte med en mindre fosforfræfærse.

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Efter (0 - 10%)	Vintergræs	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvaskningsindeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerbjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13			85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15		100% vinterafgrøder	75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Kriterier for valg af sædskifter	Vintergræs	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Efter	Lovpligtige efterafgrøder	Sædskifte nr.	Udvaskningsindeks
Typisk svinesædskifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%				0-10%	6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5 % frøgræs			0-10%	6%	S9	89
						10%	S10	88
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
100% vinterafgrøder	<17½%						S13	102
	17½% - 22½%						S14	100
	22½% - 27½%						S15	99
	>27½%						S16	97

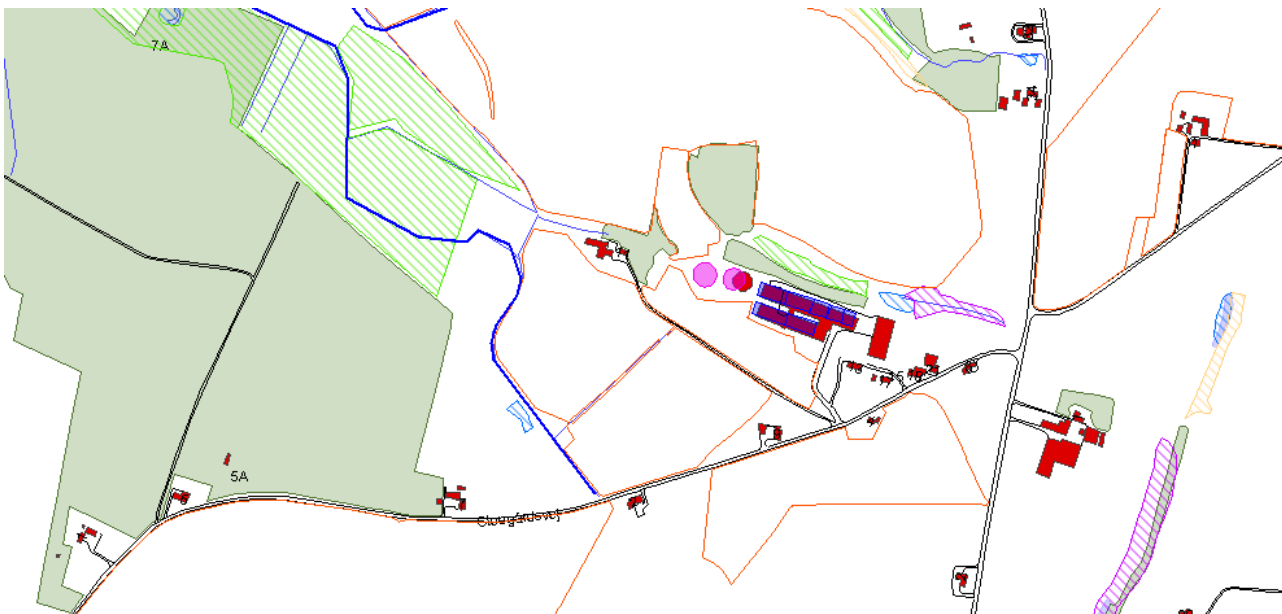
Table over grundvandssædskifter

Grundvandssædskifter		Udvasknings- indeks
G1	Vårbyg m. 10% 'miljøgræs'	104
G2	Vårbyg m. 20% 'miljøgræs'	99
G3	Vårbyg m. 30% 'miljøgræs'	95
G4	Vårbyg m. 40% 'miljøgræs'	93
G5	Vårbyg m. 50% 'miljøgræs'	87
G6	Vårbyg m. 60% 'miljøgræs'	83
G7	Vårbyg m. 70% 'miljøgræs'	80
G8	Vårbyg m. 80% 'miljøgræs'	75
G9	Vårbyg m. 90% 'miljøgræs'	70
G10	Vårbyg m. 100% 'miljøgræs'	65

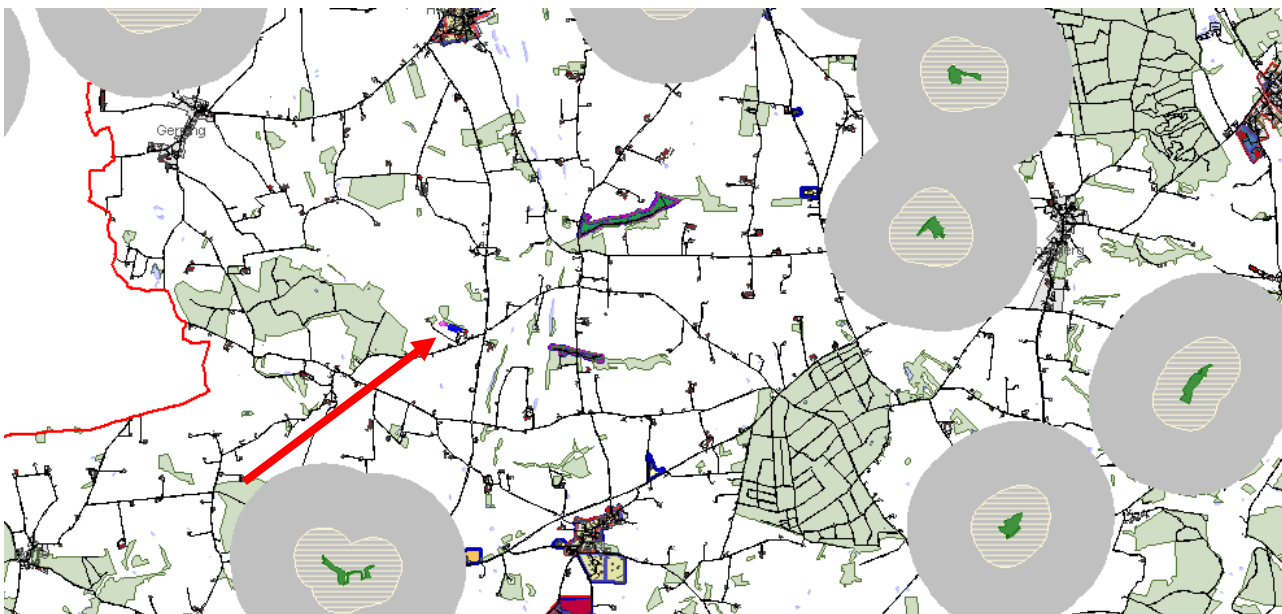
Table over fosforfrørelse

Sædskifte	kg P/ha
S1	26.9
S2	26.9
S3	21.1
S4	21.1
S5	24.2
S6	24.2
S7	26.6
S8	26.6
S9	25.3
S10	25.3
S11	21.4
S12	21.4
S13	26.0
S14	25.9
S15	25.8
S16	25.8

Bilag 3: Placering af anlægget

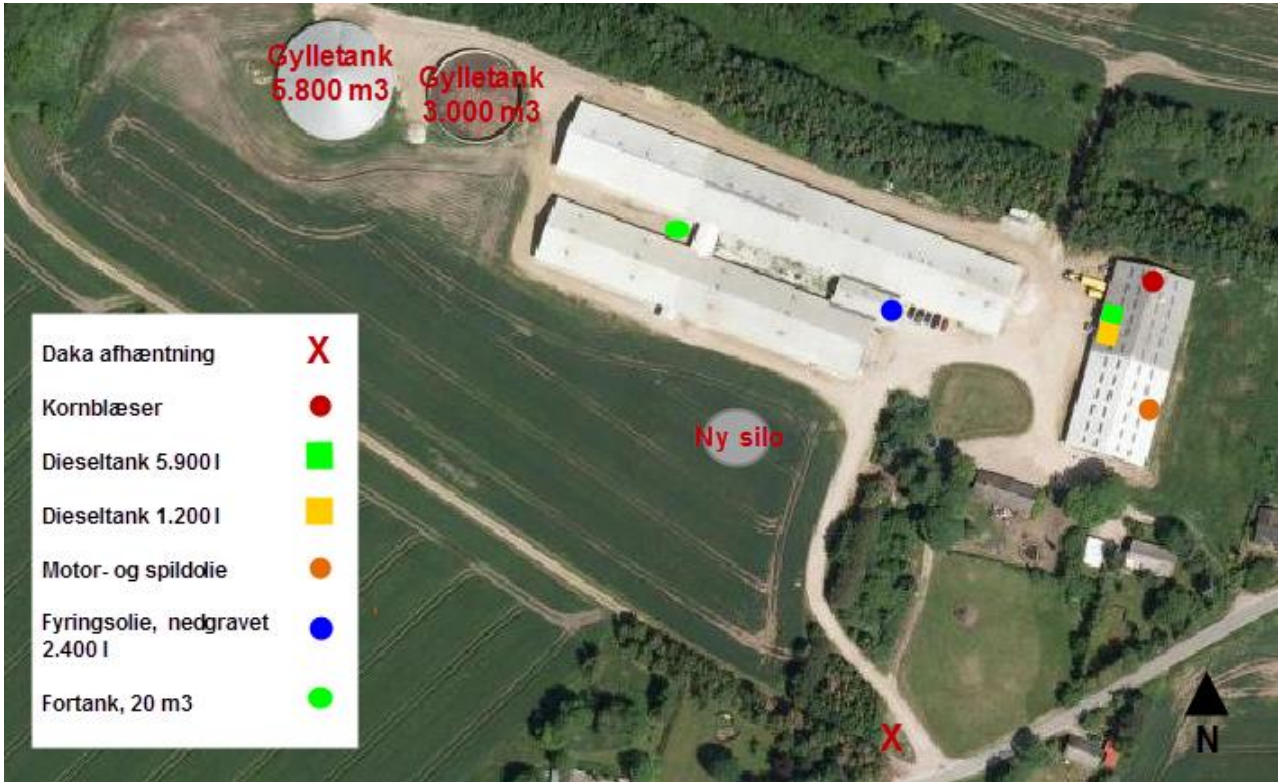
Placering af anlæg i forhold til nærmeste naboer og beskyttet natur.

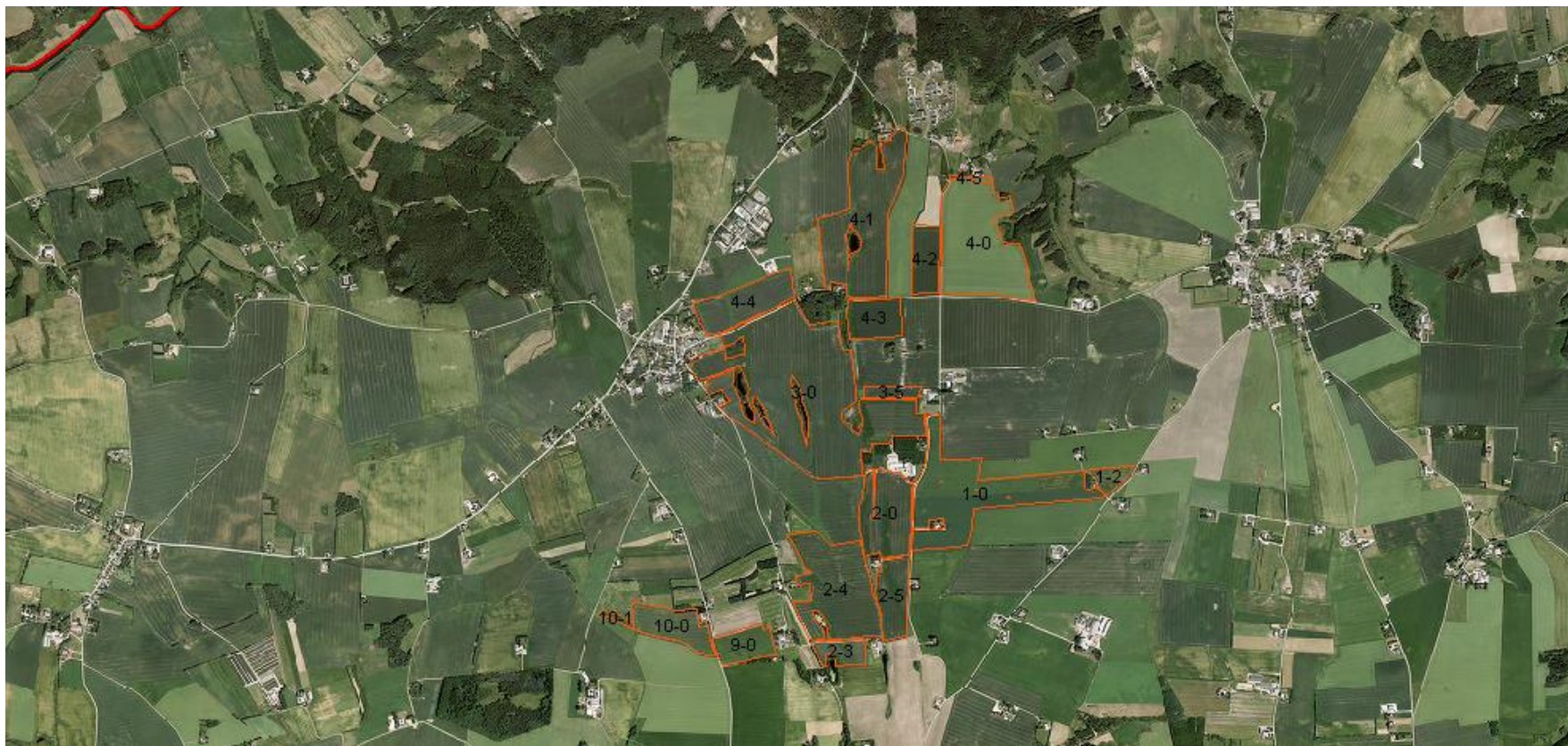
Placering af anlæg i forhold til byzone, sommerhusområde, lokalplanlagteområder og § 7 natur med bufferzone.

Bilag 4: Situationsplan

Bilag 5: Placering af udbringingsarealer

Udbringingsarealer syd for Ulstrup

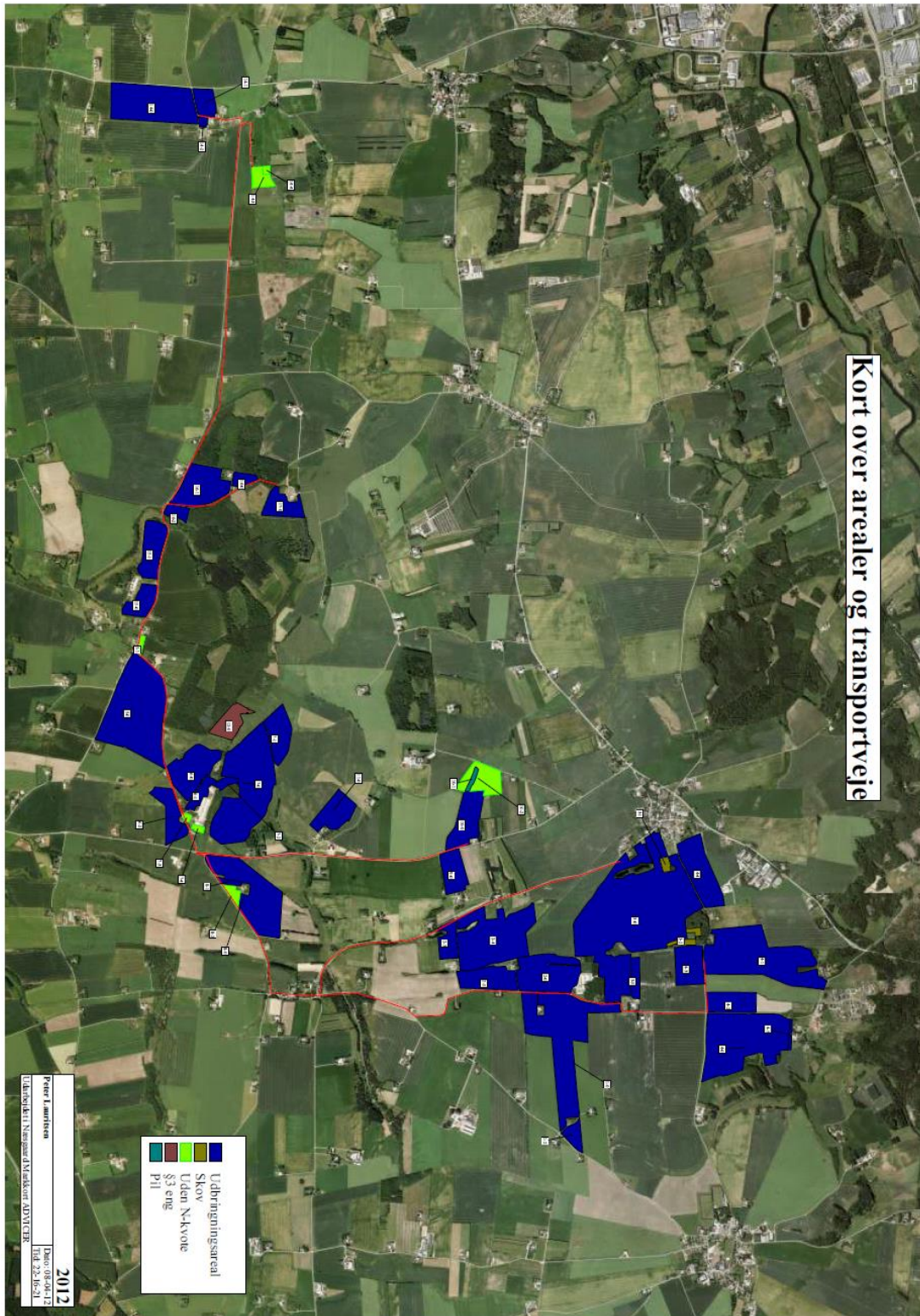

Arealer ved Vidstrup ved anlægget og ved Borrissø i Favrskov Kommune

Areal 14-0, 14-1 og 14-0 ved Nøddelund i Viborg Kommune

Bilag 6: Kort over transportveje for gylle

Bilag 7: Ansøgers BAT- redegørelse

8.1. Energibesparende foranstaltninger

Anvendt BAT

Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt.

Udendørs vil der kun blive opsat belysning meget få steder. Denne belysning er sensorstyret. Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, normalt i tidsrummet 6-20. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til en energiforbruget. I varmelamper er der mindre energiforbrug end normalt, og de bruges kun 1-2 dage, hvorefter varmeplader i gulvet overtager varmfunktionen for smågrisene.

Der er etableret fugt-/temperaturstyret undertryksventilation som kun kører med det minimale behov. Ventilationen er frekvensstyret på såvel eksisterende som ny ventilation, således at omdrejningerne nedsættes i stedet for at åbne spjæld – dette nedsætter energiforbruget, når anlægget kører med mindre end maksimal ventilation. Ventilatorer og rør rengøres ved holdskift. Dette sikrer, at der ikke bruges unødigt meget energi pga. modstand fra støv og skidt.

Det er valgt at genindvinde varme fra gyllen. Denne varme bruges til opvarmning af beboelse og stalde.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt naturlig ventilation, som ikke forbruger energi. Løsningen er fravalgt, da det ikke passer sammen med det valgte staldsystem samt forøget risiko for sygdomme i besætningen.

8.2 Vandbesparende foranstaltninger

Anvendt BAT

Vandbesparelser opnås ved, at der er placeret drikkekopper med niveaufølere, så der ikke opstår spild. Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved efter hvert hold at iblødsætte stalderne og derefter vaske med koldt vand i højtryksrensere. Dette er den mest vandbesparende metode.

For at minimere unødigt spild tjekkes ventiler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol dagligt, samt ved holdskifte, hvilket er muligt da alle rør er synlige. Eventuelle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug). Vandforbruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Fravalgt BAT

Vandforbruget registreres ikke udover årsafregning. Vandforbrug minimeres dog som nævnt ovenfor.

8.3 Management / egenkontrol

Anvendt BAT

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Energiforbrug registreres løbende på PC.

Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild. Rengøring i og omkring bygningerne og siloer foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene de varmeste måneder af året (nedsætter ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation). Overbrusning bruges ved optræk til tilsmudsning i en sti (nedsætter ammoniakfordampning).

Der foretages daglige tjek og vedligeholdelse af anlægget.
Ventilations-/strømsvigtalarmer afprøves minimum månedligt.

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer. Foderet får en fysisk form og et indhold af næringsstoffer, der dækker dyrenes behov. Lagring foregår, så foderkvaliteten bevares, og der ikke sker tab til omgivelserne. Ved dyrkning og indkøb af fodermidler sikres det, at foderet er fri for sundhedsskadelige mængder af uønskede stoffer, der kan påvirke dyrenes velfærd negativt eller overføres til slutproduktet. Stalde, siloer og udenomsarealer renholdes for at sikre hygiejniske forhold.

Døde grise bortskaffes 1 gang ugentligt.

Affald bortskaffes ugentligt vha. industrirenovation eller til kommunal modtagestation.

Sygdomme vil blive forebygget af hensyn til dyrenes trivsel samt for at begrænse forbruget af medicin. Staldene er indrettet, så de fremmer en god hygiejne og giver mindst mulig belastning for dyrene. Der er sektioneret for at nedbringe risikoen for overførsel af smitte mellem dyrene.

Der indrettes særlige stier til håndtering af syge dyr. Der vil blive fokuseret på det enkelte dyr og udarbejdet manualer, således at der træffes de rigtige beslutninger, når et dyr bliver syg eller ikke trives i flokken. Medarbejderne orienteres om miljøkravene til bedriften og er ligeledes orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt, eller når vigtige telefonnumre ændres.

Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder. Der udarbejdes en opdateret beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Fravalgt BAT

Intet.

8.4 Foder

Anvendt BAT

Foderet optimeres efter grisenes næringsstofbehov for at undgå overforsyning, der vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved, at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Foder, tilvækst, dyr ind og dyr ud af ejendommen styres vha. Agrosoft-programmet, som ajourføres via PDA-registreringer i stalden dagligt. Bl.a. således, at der kun bruges nøjagtig den mængde foder og de mineraler, dyrene har brug for. Og således, at der ikke sker overforsyning med foder, som vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Ejendommen dyrker hovedparten af det korn, der bruges til foder. Foderet blandes med indkøbt sojaskrå, fiskemel, fedt og mineralforblending. Der foretages analyse af kornet, når der er høstet, ligesom der er lavet analyser af de indkøbte fodermidler, der skal blandes i kornet. Analyserne foretages for at sikre optimal fodring og ensartethed. Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.

Der anvendes fasefodring til søer og polte, som tildeler den enkelte dyregruppe/vægtklasse den nødvendige andel protein og fosfor. Der er foretaget justeringer i foderet til søer og polte.

Foderanlægget vil blive eftersat og justeret jævnlige, og vil en gang om året blive eftersat af en servicetekniker.

Fravalgt BAT

Der ønskes ikke krav til bestemte mængder af benzoesyre og fytase i foderet.

8.5 Staldindretning

Anvendt BAT

Angående BAT er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der følgende staldsystem er BAT:

- Et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvis spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem.
- Et delvis spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Dansk Svineproduktion påpeger at de to sidste systemer ikke er etableret herhjemme.

For so-produktion er der to teknologiblade:

- [Svovlsyrebehandling af sogylle](#)
- [Køling af gylle i svinestalde](#)

Delvis spaltegulv, som staldene er etableret med, har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv. Det forudsætter, at der opretholdes en god stihygge i staldene, da tilsmudsede overfalder giver en høj ammoniakfordampning og lugtemission fra stalden.

Udover BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt.

Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk. Der foretages overbrusning af spalteareal til markering af søle- og gødeområde til de drægtige søer og polte.

Overbrusningsanlægget anvendes ved iblødsætning af stalde ved rengøring i staldene. På baggrund heraf antages, at det eksisterende staldsystem kan fortsætte indtil videre.

Fravalgt BAT

Der er valgt ikke at etablere luftrensere og forsuringsanlæg, da der er etableret gyllekølingsanlæg i staldene. Lugtrensning etableres ikke, da det ikke umiddelbart er nødvendigt i forhold til naboer. Etablering og drift af sådanne systemer vurderes at være unødigt omkostningsfuldt.

8.6 Opbevaringsteknik

Anvendt BAT

Der anvendes beton-gyllebeholdere til opbevaring af rågylle. Gyllebeholdere er stabile beholdere lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne. Der er ingen ventiler i beholderne.

Eftersom der på ejendommen er tale om:

- Stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Optimalt flydelag

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt overdækning af den ene gyllebeholder, da er placeret mere end 300 m til nærmeste nabo.

Bilag 8: Ansøgers beredskabsplan

Beredskabsplan for Stugårdsvej 13, Ulstrup

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen	10
Bilag B: Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	11

Udarbejdet af:

Peter Lauritsen

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i en mappe på kontoret.

Kopi af beredskabsplanen findes i en mappe på kontoret.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af:

- Mark og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager(f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriale og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder mv.
- Vt. Fald /kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg mv.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står på kontor og har nr. 86966065

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	89641010	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	70102031	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	70102031	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	70113131	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	40515162	dag eller nat.
Landbocenteret	kontaktes på telefon	87281800	dag eller nat.
Dyrlæge	kontaktes på telefon	30824946	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	87258725	dag eller nat.
Elektriker	kontaktes på telefon	86981411	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	20331338	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon	20331338	dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	72175555	dag eller nat.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Havn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange -

Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren Peter Lauritsen på tlf. 40619187

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukkere i stald og maskinhus

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank - RIIG 112

Oplys:

Havn, adresse og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Peter Lauritsen på tlf. 40619187

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 89641010

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til vandløb.
Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden af gylle.
Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Halm og læssemaskine i maskinhus

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RIIG 112 - oplys:

Ilavn, adresse og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Peter Lauritsen på tlf. 40619187

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 89641010

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret uden for stald og maskinhus.

Opdæmning kan evt. fortages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

I maskinhus samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

Stophaner / hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhanen sidder 10 meter sydøst for indgang til stalden

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder ved elrum til højre for indgang til stald

El-tavlesidder ved elrum til højre for indgang til stald

11ye 63 ampere sikringer opbevares i elrum til højre for indgang til stald

Der bruges automatsikringer

Afbrydere til grupper sidder i elrum til højre for indgang til stald

Strømsvigt instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrushning).

Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til energimidt og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf. 70151560

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. En køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag 9: § 21 høringsvar fra Viborg Kommune

Birgitte Kudahl Jensen (Favrskov Kommune)

Fra: Finn Larsen [fil@viborg.dk]

Sendt: 26. juni 2012 11:34

Til: Birgitte Kudahl Jensen (Favrskov Kommune)

Emne: § 21 udtalelse - Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup

Hej Birgitte..

Du har bedt om en udtalelse fra Viborg Kommune i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse for ejendommen Stougårdsvej 13, 8860 Ulstrup. Ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i Viborg Kommune.

Vedrørende de pågældende udbringningsarealer i Viborg Kommune (mark 14-0, 14-1 og 14-3) bemærkes følgende:

Arealerne afvandes til Randers Fjord via Skibelund Bæk/Gudenåen. Der indgår ikke søer i forløbet.

Nitrat overfladevand:

Arealerne ligger uden for nitratklasserne 1, 2 og 3, og arealerne kan derfor som udgangspunkt betegnes som robuste. Vi forudsætter, at Favrskov Kommune foretager en samlet vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000 området Randers Fjord efter den gældende vejledning.

Nitrat grundvand:

Arealerne ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde ifølge seneste viden. Af IT-ansøgning nr. 4857 fremgår, at projektet lever op til godkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder. Vi forudsætter, at Favrskov Kommune fastholder projektet, så afskæringskriterierne tilgodeses.

Fosfor:

Udbringningsarealerne afvandes til fosforfølsomt Natura 2000-område (Randers Fjord). Arealerne i Viborg Kommune ligger i fosforklasse 1-3. IT-ansøgningen viser, at godkendelsesbekendtgørelsens krav til fosforoverskud er overholdt med en pæn margin. Viborg Kommune vurderer dog, at jordtypen for markerne i Viborg Kommune skal justeres til JB 5-6 i IT-ansøgningen. Viborg kommune har ikke bemærkninger til dræningstilstanden af de pågældende arealer. Krav til fosforoverskud stilles på bedriftsniveau. Vi forudsætter, at Favrskov Kommune efter den nævnte justering fastholder projektet således, at det generelle fosforkrav fortsat er overholdt. Vi forudsætter endvidere, at Favrskov Kommune foretager en samlet vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000 området Randers Fjord efter den gældende vejledning.

Natur:

De pågældende arealer ligger i nærheden af sårbar natur.

Samlet vurderer vi, at de pågældende udbringningsarealer med ovennævnte bemærkninger/forudsætninger kan indgå i projektet..

Har du brug for supplerende oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Finn Larsen
Civilingeniør

VIBORG
KOMMUNE

26-06-2012